

VYTIS

Lapkr. 30 d., 1925 m.

No. 21 (188)

Atskiro Numerio Kaina 20c

Mūsų Depozitoriams, Rėmėjams ir Draugams

Maloniai kviečiame jus, jūsų šeimyną ir draugus atsilankyti į mūsų 10 metų sukaktuvių apvaikščiojimą, kuris prasidėjo lapkričio 16 ir baigsis sausio 16, 1926.

Laike šio apvaikščiojimo MES DOVANOSIM Gražų Penkių Pasazierių Automobilių ir Daug Kitų Gražių Dovanų.

Dovanos Kiekvienam Depozitoriui

Prie to dar kiekvienas naujai atidarydamas pas mus taupymo sąskaitą gaus netikėtą dovanų paketį.

Atsiveskite savo gimines ir draugus. Maloniai sutiksime jus ir kiekvienas gaus dovanų.

METROPOLITAN STATE BANK

2201 West 22nd Street

“BANKAS VISIEMS ŽMONĖMS”

Pagalvokite apie KITAS Kalėdas DABAR

SAVO skubėjime besirengiant prie Kalėdų 1925 m. atmink, kad Tamistai tiek pat pinigų reikės ir per KITAS KALĖDAS.

Vienintėlis tikras būdas turėti pinigų kitą metą yra Pradėti Kalėdinį Taupymą DABAR.

ĮSTOK DABAR

Į KALĖDINIUS TAUPYMO KLIŪBUS.

DEPOSITORS STATE BANK

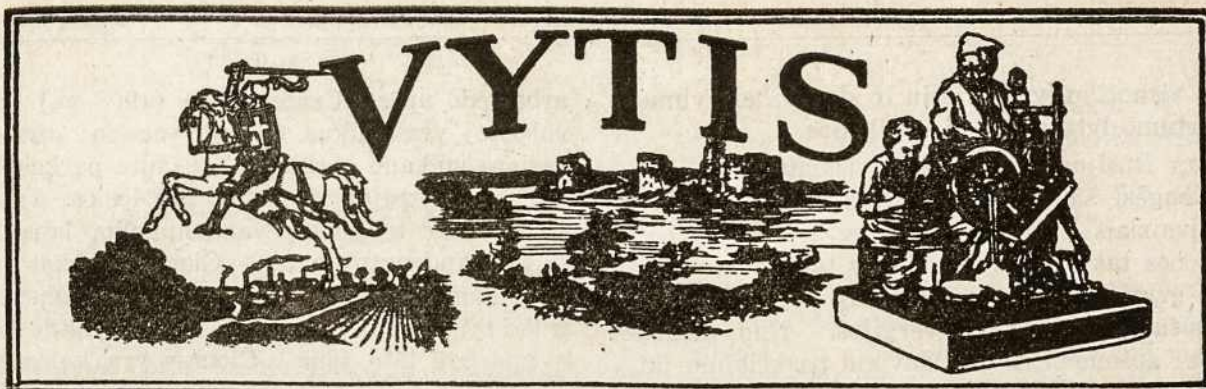
*Ashland Avenue
at 47th Street*

*Member Federal
Reserve System*

CHICAGO

Dvisavaitinis iliustruotas Jaunimo Laikraštis.

Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VII

Lapkričio-November 30 d., 1925

442

No. 21 (188)

Entered as Second Class Matter Oct. 23, 1915 at the P. O. at Chicago, Ill., Under Act of March 3, 1879, Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on April 12, 1921.

"VYTIS" (The Knight)
Published Semi-Monthly by Lietuvos Vyčiai (Knights of Lithuania)

SUBSCRIPTION RATE:

Yearly	\$3.50
6 Months	2.00
In foreign countries and Chicago yearly	4.00

Advertising rates on application.

All communications must be addressed:

"VYTIS"

4736 S. Wood Street

Chicago, Illinois

Telephone Lafayette 6298

"VYTIS"

Jaunimo dvi-savaitinis laikraštis. Leidžia Lietuvos Vyčiai.

PRENUMERATA:

Metams	\$3.50
Pusmečiui	2.00
I Užsienį ir Chicagoj Metams	4.00
Pavienis numeris	.20

"VYTIS"

4736 S. Wood Street

Chicago, Illinois

Telephone Lafayette 6298

Didysis Vilniaus Seimas ir Jo Įtekmė Į Lietuvos Politinį Gyvenimą.

Nors tryliktame ir keturioliktame šimtmečiuose Lietuva buvo didelė ir galinga Europos valstybė, bet susidėjus su Lenkija, netiktai kad nustojo daugiau pusės savo valstybės žemių, bet ir pačios nepriklausomybės prisiėjo atsizadėti. Laikui bėgant, lenkai mokėjo taip pavesti dalykus, kad lietuviai norėdamas pasiekti aukštesnio mokslo, turėdavo vykti Lenkijon arba kur į užsienį. Tokia padėtis buvo kenksmingiausia Lietuvai, nes jaunimas pradėjo vesti svetimas merginas sau už moteris, ilgainiui visi Lietuvos didikai atsizadėjo savo bočių kalbos, papročių ir visų tų tradicijų, kas juos rišo su kadaisia galinga Lietuva. Jie netiktai ką atsizadėjo savo bočių kalbos, priimdami svetimą kalbą už namų kalbą, bet ir liaudį pavergė įvesdami iš Lenkijos atgabentą vergiją-baudžiavą. Su baudžiavos įvedimu viskas kas lietuviško buvo paniekinta, nes tas, kuris tą prastą kaimietį vergė, jau kalbėjo lenkiškai, pono tarnas ir tas su ponu turėjo kalbėti lenkiškai, visoki dvaro užvaizdai visi stengėsi ponui įtikti ir mokėsi lenkiškai, taip kad vien tiktai tas žemės artojas vergas tepaliko su lietuviška namų kalba. Tikta to vergo kur tai širdies gilumoj spindėjo kibirkštėlė lietuviškos tautinės sąmonės, įskiepytos jo mamytės pasakojimais bei dainomis apie Birutę, Keistutį ir kitus garbingus Lietuvos atsiminimus.

Bet štai, parėjo vergijos galas, caro įsakymu vergija panaikinta, ir vergui lietuviui suteikta piliečio teisės, bet vėl tos suteiktos teisės visokiais būdais pradėta varžyti ir gale, net spausdintas lietuviškas žodis tapo įstatymu draudžiamas. Čia vėl lietuviui matulei prisiėjo suvaidinti didžiausią lietuvių istorijoje rolę. Lietuviui motinai prisiėjo atlikti tikiybines ir politines auklės pareigas, kurias ji mokėjo ir sugebėjo nors prie sunkiausių apystovų geriausia atlikti. Ji, ratelį sukdamą, mokino savo vaikelį būti doru lietuviu kataliku. Dėka tos lietuvių mamytės rūpesčiui, mes susilaukėme Valančiaus, Daukanto, Barausko, Gimzausko, Vienožinskio, Kapso, Jakšto, Vaižganto, Prapuolenio, Basanavičiaus, Žilinsko ir daugybės kitų karštų tėvynainių, kurių širdyse giliai įskiepyta tėvynės ir savo brolių lietuvių meilė, praskinta kelias lietuvių tautiniam susipratimui.

Kaip kitų tautų, taip ir lietuvių tautai atėjo laikas išsiliuosavimo, bet kas galėjo ir turėjo teisės vardan visos tautos kalbėti, kas galėjo patirti visos tautos geismus ir juos pasauliui paskelbti? Taigi ir kilo sumanymas sušaukti visų Lietuvos gyventojų Didįjį Vilniaus Seimą, 1905 m. gruodžio 4 ir 5 dd., kur suvažiavę apie 2,000 iš visos Lietuvos atstovų, užgyrė rezoliuciją, reikalaujančią Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje, iš-

rinktu visuotinu lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, be skirtumo lyties, tautos ir tikybos.

Nors Rusijos biurokratija visomis pastangomis stengėsi šio seimo paleistus obalsius užslopinti įvairiais pažadėjimais ir gąsdinimais, bet veltui, nes tas obalsis pasiekė ir tamsiausio kaimiečio grintelę ir ruseno jo širdy noras visiškai pasiliuosuoti iš svetimų vergijos. Nuo dienos Lietuvai autonomijos reikalavimo paskelbimo iki Lietuvos pilnos nepriklausomybės pasiskelbimo prabėgo dvylika metų. Tuo tai laikotarpiu lietuviai sugebėjo išauklėti lietuvio tautinį susipratimą iki pilnos nepriklausomybės reikalavimo. Pasidėkojant Vilniaus seimo paleistu obalsiu ir vokiečiams karo laiku Lietuvą užėmus, lietuvis sugebėjo reikalauti tautinės nepriklausomybės, kurią jie ir pasiskelbė 1918 m. vasario 16 dieną.

Kadangi šiomet gruodžio 4-5 dienomis sukanca dvidešimts metų nuo Didžiojo Vilniaus Seimo susirinkimo dienos, mes turime sveikinti save turį laimės tas garbingas sukaktuves sulaukti, taigi visi jas kuoiškilmingiausia paminėkime, nes dėka Vilniaus seimo išleistu obalsiu šiandien Lietuva yra nepriklausoma, laisva valstybė.

Fed. sekretoriatas.

—o—

SUVIENYTŲ VALSTYBIŲ TAUTIŠKI PARKAI.

Kasmet, Suvienuotų Valstybių tautiški parkai užima svarbesnę vietą šalies tautiniame gyvenime. Kasmet daugiau žmonių važiuoja iš miestų ir ukių aplankyti tuos parkus. Tautiški parkai yra kongreso paskirtos žmonėms žemės, ir yra tam tikras biūras, National Park Service, prižiūrėti parkus. Central parkas, New York'e, Lincoln parkas, Chicagoje, ir Golden Gate parkas, San Franciskoje, kad nors labai puikus ir ypatingai gražiai užlaikomi parkai, visvien šie nėra tautiški parkai. Tautiškuose parkuose žmogus įvedė tik kelius, viskuo kitu gamta aprūpino.

Iš viso turime devyniolika tautiškių parkų, kurių žemės plotas apima 10,859 ketvirtainių mylių. Visi tie parkai, išskyrus vieną, yra vakaruose nuo Mississippi upės. Rytuose, vienintelis parkas yra Lafayette parkas, Maine valstijoje, ant salos. Kiekvienas parkas turi savo ypatingą dailę ir grožį, ir gali lygintis su Europos gražiausiais parkais. Šiame straipsnyje aprašysime įvairių tautiškių parkų ypatybes. Paduodami metai parodo kada Kongresas paskyrė parkus.

Mount Rainier (1899 m.) parkas yra Washington'o valstijoje. Tai yra užgesęs ugniakalnis nuo kurio šono teka dvidešimts-aštuoni ledynai

arba ledo upės. Crater Lake (1902 m.) Oregon valstijoje yra puikus mėlyno vandens ežeras užgesinto vulkano gerklėj. Yosemite parkas (1890 m.), Californijoje, turi be garsiosios Yosemite Valley, dar ir puikių vandenpuolių, labai daug sniegu apdengtų kalnų. Glacier parkas (1910 m.), Montana valstijoje, pasirodė kuomet žemė trūko toj apielinkėj ir vienas šonas pakilo į viršų ir apdengė kitą šoną. Čionais yra kalnai kelių tūkstančių pėdų augščio ir apie šešias-dešimts ledynų pristato vandens šimtams ežerų. Ant vieno ežero per visą vasarą plaukia lediniai kalnai.

Yellowstone parkas (1872 m.), Wyoming valstijoje, be garsių geizerių, turi ir daugelį šaltinių, kurie išduoda spalvuotų mineralinių depozitų. Šiame parke yra daugybė laukinių gyvulių. Rocky Mountain parkas (1915 m.), Colorados valstijoje, turi didelius sniegu apdengtus kalnus ir puikius ledynus. Mesa Verde parkas (1906 m.), yra paslėptas griuvėsiuose civilizaciją, kuri per amžius yra užmiršta ir net tradicija nepamena jos žmonių. Mount McKinley parkas (1917 m.), Alaskoje, apsupa augščiausią kalną pasaulyje; elnių čionais yra apie 8,000. Grand Canyon parkas (1919 m.), Arizonos valstijoje, turi didžiausią plyšį pasaulyje. Kiti tautiški parkai yra Hot Springs parkas (1832 m.), Arkansas valstijoje; Sequoia parkas (1890 m.), Californijoje; General Grant parkas (1890 m.), Californijoje; Wind Cave (1903 m.), South Dakota valstijoje; Platt parkas (1904 m.), Oklahomoje; Sullys Hill (1904 m.), North Dakota; Hawaii (1916 m.), Hawaiiijoje; Lassen Vulkanas (1916 m.), Californijoje, ir Zion parkas (1919 m.), Utah valstijoje.

Valdžia aprūpina tautiškus parkus viešbučiais ir taip viešomis apsistojimo vietomis kur žmonės gali ant kiek laiko apsistoti. Beveik visuose parkuose yra gerų vaikščiojimui ir važinėjimui kelių. Valdžiai kasmet kaštuoja apie \$1,087,000 užlaikymas tautiškių parkų.

F. L. I. S.

—o—

J. Naruševičius

NE TIEK SVARBU YR UŽDIRBTI.

Ne tiek svarbu yr' uždirbti,
Kiek protingai sunaudot,
Savo uždarbį taupinant
Tikram reikalui vartot.
Jeigu nori, kad senatvėj
Nebejaustumei vargų,
Neišleiski būdam's jaunas
Tuštiesiems niekams pinigų.

Kun. St. Kiškis,
At-kų S. F. atstovas Amerikoj

Ateitininkai - Lietuvos Ateitis.

(Paskaita skaityta L. R. K. Federacijos Kongrese, Philadelphia, Pa., rugp. 12 d., 1925 m.)

Gerbiamas prezidiume, katalikų visuomenės atstovai ir svečiai!

Jau penkioliktą sykį Federacijos Centro balsas sušaukė Jus, išsimėčiusius po plačiąją Ameriką, į vieną vietą svarbiųjų reikalų aptarti. Lygiai penkiolika metų sukako kaip Lietuvoje gyvuoja graži Ateitininkų organizacija ir šiomis dienomis Kaunas yra liūdininku didelio Ateitininkų kongreso. Du kongresu vienais metais ir tą pačią dieną: vienas Federacijos—Philadelphia, kitas Ateitininkų—Kaune. Ir jei kiekvienas kongresas yra reikšmingas įvykis mūsų tautos gyvenime, tai pirmiausia tie kongresai, apie kuriuos kalbu. Man, At-kų organizacijos atstovui, tenka suartinti tuodu kongresu, tiekiant Jums, gerbiamieji atstovai, kiek žinių apie Ateitininkus bendrai, jų reikšmę Lietuvoje ir jų reikalus.

Nėra paslaptis, kad Federacija davė mums gerų vadų, kad ji padovanojo Lietuvai būrelį katalikų inteligentų, kurie dabar užima atsakomąsias pozicijas visuomenėje; kad ji nemažiau už mus budriai akimi sekė Lietuvos gyvenimo eigą, trokšdama matyti savo tėvynės gražią ateitį. Todėl Jums gerbiamieji atstovai, šiuo žvilgsniu yra svarbu žinoti apie Ateitininkus.

Paskutiniaisiais 2—3 mėnesiais, apsilankius didesniai amerikiečių skaičiui Lietuvoje, Lietuvos visuomenė susinteresavo jūsų gyvenimu: ji dabar pradeda tinkamai įvertinti jūsų didvyrišką darbą, sukiant milijonines pasaulio tėvynės reikalus. „Mes jūsų išsiaiškinome nepažinome“—toks pasiteisinimo ir kartu skausmo balsas girdimas iš daugelio lūpų.—„Mums rodėsi, kad jūs duodate mums, kas reikia! Gi dabar, pažinus jūsų reikalus, suprantame, kad tai buvo kažnis iš savo burnos. Lietuvai jūs davėte daug, bet pamiršote apie save.“

Aš noriu, kad mano paskaita būtų dokumentu to didelio dėkingumo, ne nuduoto, bet plaukiančio iš jūsų gyvenimo sunkių sąlygų pažinimo vietoje, dėkingumo, kurio stoka Lietuvos visuomenėje, o su ja ir Ateitininkai, galėjo nusidėti.

I. Kas yra Ateitininkai?—Štai pirmas klausimas, į kurį turiu atsakyti. Yra tai didelė jaunimo organizacija, jaunimo katalikiškojo ir einančio mokslus. Bet tie keli žodžiai ne kiek pasako. Paėmę į rankas šios organizacijos kon-

stituciją, rodos nieko naujo, nei nepaprasto nerasime, nes ją sudaro atskirų sakinių rinkinys, iš kurių tikro organizacijos veido dar negalima pažinti. Kad atidengus Jums tos organizacijos charakteringą veido bruožą, turiu priminti jos atsiradimo apyptovus.

Prieš penkiolika ir daugiau metų, kada mūsų dainių pranašingi žodžiai kėlė tautinę sąmonę, o gražios Lietuvos istorijos pažinimas jaunų žmonių vaizduotėje piešė planus tokios pat ateities, tada bedievybės banga ėmė skandinti savo gilumoj mūsų tautos pasimokinusį jaunimą. Mokslo šviesa, einanti iš Rusijos gimnazijų ir universitetų vieton sveikatos nešė dorinį silpnėjimą ir net dvasinį supuvimą. Tarp tikinčios liaudies ir neskaitytos inteligentijos atsirado gili ir skaudi spraga. Ir nežinau, į ką būtų panaši šiandien mūsų tėvynė, jei ne At-kų organizacija, kuri minėtoje aplinkybėse gimė kaip didžiausias protestas prieš jas. Pirmieji At-kų organizatoriai, drausiu žvilgsniu žiūri į tolimą ateitį, į jaunuolių širdis pilna sauja pasėjo Kristaus dvasios stebuklingą grūdą.

“Visą atnaujinti Kristuje!”—Šv. Tėvo Pijaus X žodžiai tapo At-kų obalsiu. Jaunimas žodį supranta tiesioginė prasmė.—Netiesa, kad mokyta žmogus turi būti bedievis; netiesa, kad tikėjimas kenkia tautybei; iš kitos gi pusės—kiekvieno žmogaus tikrasis idealas—tik Kristus; tokia tauta gali būti laiminga, kuri laikosi krikščioniškosios doros; gi viso pasaulio nelaimių šaltinis yra tas, kad Kristus dar nėra pripažintas vienintėliu ir tikruoju netik dangaus, bet ir žemės Karaliumi,—tokios, manau, buvo pirmųjų At-kų mintys.

“Visą atnaujinti Kristuje!” Atnaujinti save, visą Lietuvą ir pasaulį! Naujos energijos stebuklinga srovė perėjo per Lietuvos kūną, užgaudama geresnę jaunimo dalį. Štai čia ir yra At-kų organizacijos charakteringas bruožas! Ateitininkai—tai koncentracija Kristaus mestos ugnies; tai nauja pozicija pasauly, kur Kristaus amžini idealai atrado geros dirvos; yra tai naujos visuomeninės energijos šaltinis, energijos sužadintos laisva žmogaus valia.

At-kų obalsis “Visa atnaujinti Kristuje” tiesia jų pasaulėžiūrai tris pagrindinius principus. Juos sudaro: religija, tautybė ir mokslas.

Ateitininkas yra giliai tikis ir praktikuojuš katalikas. Religija—tai žmogaus santykiavimas su

Dievu. Religija nėra tik privatinis žmogaus dalykas, bet ir visuomenės reikalas. Bet pažinti religiją, nėra taip lengva, juoba, kad esama visokių religijų, o ir tikrosios religijos žmonių gyvenime yra daug sunkių problemų. Neužtenka religiją pasisavinti protu, bet reikia ja gyventi. Kadangi religinio gyvenimo centras yra Kristus, tad dažnai su Juomi vienytiš Švč. Sakramente yra prievolė kiekvieno, kuris be pažinimo ir pamylėjimo Kristaus nori gauti ir stiprybės sunkiam kely prie idealo.

Antras At-kų principas—tautybė. Ateitininkas yra kartu ir tautininkas, t. y. mylįs savo tautą ir savo kraštą. Kiekviena žmonių kalba yra prigimties dovana, o kiekviena, kad ir mažiausia tauta—didelės pasaulės šeimynos lygus narys. Visus žmones turim mylėti mintimi, gi tuos, su kuriais gyvenam—dar ir darbais. Esant mūsų tautai po Rusijos jungu ar Vokiečių okupacijoj, mes buvom kitų skriaudžiami ir išnaudojami. Mūsų meilė prie artimo gali pilnai pasireikšti tik esant Lietuvai nepriklausomai. Smerkdami kaip internacionalizmą, taip šovinizmą, At-kai yra tikrais tautininkais.

Trečias At-kų principas—mokslas. Mokslas yra tai ticsa surandama proto jėgomis. Mūsų laikais dažnai gražų mokslo vardą panaudojama nešvariems tikslams, o dar dažniau vieton tikrojo mokslo kišamas jo biaurus surogatas. Mokslas yra galinga priemonė netik prieiti prie masių, bet ir pasaulio arenoj užimti tinkamą vietą. Lietuva negali pasigirti nei dideliais turtais, nei kariuomenės daugybe, bet užtai moksle ji gali kilti kažin kaip aukštai, pralenkdama kitus. Mokslas reikalingas dar ir žmonių gerovei kelti, vargą ir skurdą mažinti. Todėl At-kai siekia kiek gali aukščiau mokslo.

Štai kokie yra trys pagrindiniai At-kų principai. Kas gali būti gražesnio, prakilnesnio? Pagrindas sveikas, užsimojimas didelis, dirva be galo plati. Atsižvelgiant į visa tai, tvirtinu, kad At-kai yra sveikiausia, prakilniausia ir todėl *brangiausia Lietuvos jaunimo dalis.*

Bet pažvelgkim į kasdieninį, realų gyvenimą, atskleiskim keletą nesenos praeities lapų ir tēmykim, kiek ištikimi savo idealams buvo ir dabar yra At-kai.

II. *Kuomi jie yra Lietuvai?*—tai kitas klausimas, kurį noriu kiek nušviesti.

Tie keliolika At-kų gyvavimo metų buvo labai vaisingi darbais. Kad geriau jiems prisiziūrėjus trumpą At-kų istoriją padalinčiau į tris laikotarpius: 1. At-kai rusų viešpatavimo laikais, 2. Karo metu ir 3. Nepriklausomoj Lietuvoj.

Apie pirmuosius du laikotarpiu nedaug teminėsiu, nes pati tema kreipia mano žvilgsnį dau-

giau į ateitį, negu į praeitį. Tiek priminsiu, kad rusų laikais At-kų veikimas buvo draudžiamas ir todėl jis ėjo slapta. Tada kūrėsi dideli planai, o jaunosios krūtinės auklėjo tvirtą pasiryžimą. Antrajam laikotarpy, didžiojo karo metu, dalis At-kų atsidūrė plačiojoj Rusijoje, kiti likę Lietuvoj turėjo pergyventi sunkios Vokiečių okupacijos metus. Karo vėsula išblaškė organizaciją, bet jos nesudarkė. Rusijos ypatingas gyvenimas lydymas iš vienos pusės skaudaus bado ir ligų, iš kitos—didelių revoliucijų, visuomeninio iškrikimo ir dorinio smukimo užgrudino jauną ateitininką. Rusijos anarchija su žiauriu bolševizmu pastūmė mūsų jaunimą į visuomeninį darbą ir sukėlė jame daug drąsos. Rusijos ateitininkas—tai geras kalbėtojas, sumanus organizatorius, ištvermingas visuomenės vadas. Mes konstatuojam su džiaugsmu, kad Rusijos bedievybė neišplėšė iš at-ko jo tikėjimo, o kruvinų bolševikų kosmopolitizmas neatvėsino jo tėvynės meilės. Ir kada socialistų jaunimas Voroneže ėjo slaptosios policijos pareigas ir drįso areštuoti mūsų garbingus vadus, at-kai visados stovėjo tautinių idealų sargyboj, skiepydami mūsų pabėgėlių masėse Lietuvos nepriklausomybės idėją ir organizuodami juos sugrįžimui į tėvynę. Bet štai grįžta pabėgėlių minios iš Rusijos. Mūsų Tautos Tarybos balsas iš Vilniaus šaukia jaunimą į kariuomenę, kad apgynus savo Tėvynę. Pirmieji atsiliepia At-kai. Jie patraukia tūkstančius kaimo jaunimo ir kartu su kitais ištikimais tautos vaikais atmuša bermontininkus, bolševikus ir lenkus. Kiek jų žuvo nuo priešų kulkos, kiek supuvo bolševikų kalėjimuose, kiek atsisveikino su šiuo pasauliu, užsitarnavę kankinio garbės vargiai ar kada sužinosime! Lietuvos nepriklausomybė dėl to mums yra taip brangi, kad už ją daug užmokėta ir At-kų organizacija ant garbingo Tėvynės aukuro išliejo geriausių savo narių nekaltą kraują.

Štai kokie At-kų darbai netolimos praeities, darbai, kurie tiesioginiai plaukia iš jų obalsio “Visa atnaujinti Kristuje!”

(Bus daugiau)

—o—

Narbutas

* * *

Rožė pražydo rūtų daržely,
Žiedas raudonas puikiai žibėjo.
Verkė mergelė išleisdama bernelį
Kursai su priešais kariauti ėjo.

Rožė iš džiaugsmo dažnai lingavo,
O mergelė verkė bernelio savo.

Gaigaliai.

RUDENS VAIZDELIS LIETUVOJ.

Kristijonas Duonelaitis

Rudenio Gērybēs.

Rudenio geduliai.

Ant, saulelē vēl nuo mūs atstodama ritas,
Irgi palikusi mus, greita vakarop nusileidžia.
Vei, kasdien daugiau ji mums savo spindulį slepia;

O šešėliai vis ilgyn kasdien išsitiesia.
Vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mudraut,
Ir šilumos atstankas išbaidydami šlamščia.
Todel ir orų drungnums atvēsti pagavo,
Irgi senystę jau graudena kailinius imtis.
Bobą su diedu blogu pas kakalį siunčia,
O kitus atšilt į stubą ragina lįsti.
Ir valgius drungnus bei šiltą viralą valgyt.

Žemē su visais pašaliais įmursi verkia,
Kad mūsų ratai jos išplautą nugarą drasko.
Kur pirm du kuinu lengvai mums pavežē našta,
Jaugi dabar keturiais pavažiuoti ne pigu.
Ratas ant ašies braškēdams sukasi sunkiai,
Irgi žemes biaurias išplēšdams teškina šmotais.
Vei, laukų sklypai visur skendēdami maudos,
O lytus žmonēms teškēdams nugarą skalbia.
Vyžos su blogais sopagais vandenį suurbia
Ir biaurus purvus kaip tašlą mindami minko.

Ak, kur dingot giedros jūs gi pavasario dienos,
Kaip mes pirmą syk stubos atverdami langus,
Šildantį šiltos saulelės spindulį jautēm?

Lyg kaip sapnas koks, kurį miegodami matom,
Ogi pabudę jo potam trumpai paminējam,
Lygiai taip prašoko mums su vasara džiaugsmas.
Ogi dabar purvynai, kad juos krutina vyžos,
Nei kisielius ant ugnies, pleškēdami teška.
Vislab, kas pas mus lakstydams vasarą šventē,
Ar plezdendams ant laukų linksmai šokinējo,
Vislab, kas linguodams ik debesų pasikēlē,
Ir pasidžiaugęs taip grūdelius su vabalu valgē,
Vislab jau prastojo mus ir nulēkē slēptis.
Taip laukai pasiliko mums visur gedulingi,
Irgi grožybēs jų nei kapas sens pasirodo.

Krūmus ir girias linksmas jau giltinē suka,
Ir grožybes jų gaišin draskydama vētra.
Šakos, ant kurių po lapais užgimē veislē,
Ir lizdelyj nei lopšyį čypsēdama verkē,
Ar apžēlusi jau potam lakstydama juokēs,
Ir savo peņą be momos skraidydama gaudē,
Tos vietelēs jau visur taipo nusirēdē,
Kad jos, nei žagarai sausi, siubuodami barška.
Ten, kur meškina ant kelmų bites kopinējo,
O meška vaikus glūpus murmēdama žindē;
Ten, kur briedžiai draskančių vilkų nusigando,
O vilkai savo veislę kaupt ir plēšt pamokino;
Ten, kur vanags su vaikais daug sulesē vištų,
Ir varnai pulkais žasyčius pavogē mūsų;
Ten, žiūrēkit, ten džiaugsmas taipo pasidējo,
Kad tik varnos dar biaurybę rudenio garbin,
O paukšteliai su dainoms ankštai pasislēpē

Irgi be rūpesčių šaltai sapnuodami miegti.

Ak, daržų grožybės, jūs su savo žolelėmis,
Jūs kvietkelės jaunos, jūs gi pavasario šlovė,
Ak, kur dingo jūs puikums su savo kvapeliais!
Vei, ką sodai mums margai žydėdami rodė,
O ką vasara mums potam augindama siūlė,
Tas visas gėrybes jau kampe pakavojam,
Irgi su puodais ar skauradoms virdami valgom.
O jūs žąsų, jūs niekus pliuškėdamos antys,
Eikit, maudykitės, pakol dar atviros upės.
Jūs gaidžiai su vištoms ir kas mėžinį krapštot,
Bėgkit, skubinkitės ben kartą dar pasilinksmint.
Ale nedingokit, kad mes del alaso mielo
Ar del jūs dainų šventų jus šeriamo tvartuos,
Ne, mes del mėsos tiktai jūsų giriame balsą.

—o—

J. Žvelgūnas

PASAULĮ PERSKRIEJĘS...

Pasaulį perskriejęs jausmų sukuriams—
Žygiuoju nuliūdęs dygliuotais takais,
Nors liūdna ir ašaros krinta...

Gelmių pasaulis širdį paviliojo,
Ir aro sparnais ten lėkti sumojo,
Nors nyksta viltis... plinta rūkai...

Kur žengiu—kelią ašarom's nuplauju,
Vargo jūra vis šėlus nepaliauja—
Kruvinom's kojom's teb'zygiuoju...

Vai kada, kada suspindės saulutė,
Mano svajonių dausos; kada pūtė
Paliaus vėjai, akys neb'rasos...

Rokiškis, 25-II-27.

—o—

R. Kalmelis

ILGESYS.

Kaip malonu man klajoti
Mano tėviškės laukuos,
Niekuomet aš nenurimsiu
Neaplankęs mielus juos...

Kiekviens krūmas—jo paukšteliai
Man pažįstami seni.
Ir pro juos vedą takeliai
Vis tai mano nutremti.

Nors dabar man ir nelemta,
Tenai būti ir viešėt,
Bet kaip dangiška, kaip šventa
Nors vaizduotėj juos regėt...

Ten tvirtesnės mano jėgos,
Galingesnė išmintis.
Vien Tėvynė—šitas vardas
Kiek priduoja jėgų jis...

Žilvitis

ELEGIJA.

Sieloje sukėlus audringų verpetų,
Įdiegei krūtinėn nemariąją galę.
Žadėjai man laisvę... bet metai po metų
Užgesę troškimai sukaustė man valią.

Blaškausi, klajoju, likimo gi mastas
Vienodai saikuoja gyvenimą mano.
Jau blanksta ir gėsta sušvites mirażas
Uždegęs krūtinę prie aukūro tavo.

Tik atbalsiai nykūs many pasilikę,
Virpėjimais varsto įaudrintą sielą.
Ir tie apgaulingi sapnai jau išnykę,
Dar primena tylią nakties mėnesieną,

Ir gilią padangę, kur žvaigždės mirguolės
Nutilusiai žemei šilkų gašus audžia,
Kur liepų skarotų rasoti vainikai
Naktuzės pavėsy ramybėje snaudžia.

Norėtūs užmigti, tik kančios krūtinės
Lyg ūžiančių marių ritmingas suokimas,
Kad šėlsdamos varsto granito uolynas.
Tuomet vėl naujas gema įkvėpimas.

—o—

P. Erūnas

TAVO AKYS...

Tavo akys—Dangaus žvaigždės
Mėnesienos prieblando—
Ten paguoda tavo žaidžia,
Kaip saulėtoj šypsenoj.

Tavo akys—mano džiaugsmas;
Ilgu, ilgu man be jų.
Širdis liūsta, ar ne skausmas?
Nes nurimti negaliu.

Tavo akys—mano viltis,
Ryto deganti aušra.
Širdis alpsta, kyla mintys—
Skrenda laimėn kur diena...

—o—

Stasys Būdas

* * *

Kam liūdėti kai nelaimės,
Širdį gundina dažnai;
Ar tik vien del tosios baimės,
Mums paskirti čia keliai?
Ne! Jauna širdis stipri, audringa,
Nesilenks prieš tas kančias;
Skausmus, vargus užgniauš galingai
Ir vėl dainuos blaivas dainas.

Papilė, 25-VII-15.

Jaunuolis Svajotojas

Pasaulio Laimė.

Gyli paslaptinga naktis apgaubė ramybės skraiste mišką ir visą pasaulį paskandino sapnuose. Senai su paraudusiais vakarų debesimis išnyko skaisčius saulės spinduliai. Dangaus skliautuose sumirgėjo tūkstančiai milijonų žvaigždžių, o iš rytų horizonto pakilo išblyškęs mėnulis ir plaukė per dangaus erdvę—žvaigždynus. Dienaičių Pranas, apsvylęs meilėje, nerasdamas krūtinei ramumo, negalėdamas sumerkti akių ir kankinamas atsiminimų, ėjo per rugių lauką braukdamas nuo nusvirusių varpų deimantines rasas. Tai jis ėjo prie ežero paieškoti ramumo krūtinei ir pasiklausti skambios lakštingalos giesmės. Sustojęs prie kranto, atsisėdo po plačiaakiu ažuolu ir, paleidęs minčių vadžias, paskendo svajonėse. Praskambėjo iš krūmų lakštingalos giesmė, atsimušė aidas miške ir pasklido garsas visoje apylinkėje. Klausydamos lakštingalos giesmės. Pranas žiūrėjo į dangaus skliautus, mirgančias žvaigždes ir mastė, svajojo, kaip iškilti ten aukštai, kur mėnulis plaukia, kur paukščių takai vingiuoja per dangaus erdvę—žvaigždynus. Tik staiga Pranas išgirdo žmogaus balsą:

— Sudiev pasauliui, greičiau prie laimės!

Apsidairė Pranas ir, pamatęs netoli jaunuolį puolantį ežeran, šoko gelbėti. Nutvėręs sušuko:

— Ką darai! ar piktadaris esi? ar kas?..

— Ne, atsakė liūdnu balsu sučiuptas jaunuolis, aš ieškau laimės ir štai buvau suradęs, bet tu užstojai man kelią ir neleidai atsiekti tikslo.

— Kur tavo laimė, kame jinai?

— Mano laimė—ramybė—šiam ežere.

— Klysti, apsvylęs esi, čia jos nėra, ieškok kitur.

— Kitur nėra, aš ieškojau.

— Gal ne ten, kur ji yra, kame ieškojai?

— Pirma mano mintis surasti laimę buvo turtuose, bet, pamatęs ir patyręs, kad ten nėra laimės, ėmiau toliau ieškoti garbėje. Ten, sukaupęs visas jėgas, stipriai buvau įtikėjęs, kad ten tikrai surasiu laimę. Ėjau, kopiau į tą garbės kalną vis aukščiau ir aukščiau, nežiūrėdamas nei į atgal grįžtančius, nei netikėdamas jų žodžiams, kad tenai nėra laimės. Pasiokiau uolotas viršūnes—net siaubas paėmė, kai pamačiau, kad garbės viešpačiai puolė, krito nuo tų garbės viršukalnių ten, kur sriaunos upės teka, kur tamsios bedugnės juoduoja. Jie slėpės vienuolynų mūruose, miškuose nuo žmonių akių ir klaidžiojo po pasaulį, ieškodami ramybės, bėgdami nuo gy-

venimo sukurių—garbės. Neradęs laimės garbėje, virtau klajūnu, kaip daugelis mano pirmakūnų. Naktimis, kai visa paskėsdavo miego sapnuose, aš eidavau į miškus, pievas ir sodus, ieškodavau ramumo—laimės jų gražume, puikume ir gerdavau dramatinį kvapsnį. Kartą, pavasario nakties metu aš vaikščiojau sode, žiūrėdamas į baltus, baltus obelių ir kriaušių žiedus ir gėriau aromatinį kvapsnį, bet staiga išgirdau graudų aimanuojančią balsą. Apsidairęs, pamačiau seną žilabarzdį senį, sėdintį po sąmanota obelimi, kuris žiūrėdamas aukštai į mėlsvų dangų skundėsi:

— Viešpatie, jėgos mane apleido, o vaikai, del kurių pašvenčiau visas jėgas, visą gyvenimą, ir jie nekenčia manęs, trokšta mano mirties, bet aš noriu dar gyventi, noriu gėrėtis tomis žavėjančiomis naktimis!

Šiurpas paėmė mane, netekau jėgų ir, atsirėmęs į gričios sieną, pažvelgiau pro langą į kambarį, apšviestą mėnulio šviesa. Ten prie Nukryžiuotojo paveikslo klūpojo senelė paskendusio maldoje ir ašarose, meldamosi už sūnų, drebančiomis lūpomis kalbėjo:

— Aukščiausias Tvėrėjau, pasigailėk manęs ir mano ašarų, gelbėk mano mylimiausią sūnų, kuris užmiršo mane ir išsižadėjo Tavo ir Tavo Vardo!

Liūdna, baisu pasidarė mano krūtinėje, tarytum kas replėmis suspaudė širdį ir graudžios ašaros suvilgė mano skruostus, žiūrint į nelaiminguosius. Ėjau svyrudamas, nustojęs proto ir jėgų, nei pats nežinodamas kur. Pravėręs kiemo vartus, išvydau nepaprasto gražumo gražuolę—baltą angelą pas lelijų krūmo berymančią. Sustojau, lyg stabo ištiktas, žiūrėjau išplėtęs akis, bet baltasis angelas—grazuolė išnyko namų priangyje. Ilgai, ilgai aš stovėjau, dairiaus, bet nieko nebemačiau, kaip tik gražuolės veidą vaizdotėje ir baltus, baltus lelijų žiedus. Nuo to laiko daug kartų ateidavau į tą kiemą, kur mačiau gražuolę ir baltus lelijų žiedus ir, atsirėmęs galva į gražuolės krūtinę, rankomis krėsdavau deimantus—vandens rasas nuo lelijų žiedų. Viltis atgijo, meilės ugnis liepsnodama krūtinėje nušvietė mano veidą meilės šypsena. Norėjau sušukti pasauliui, kad tuojau surasiu laimę, bet tuo tarpu apgaulingu būdu kitas iš manęs paviliojo, ir aš likau vėl nelaimingu žmogumi, kuriam, rodos, nebeverta gyventi.

Nutilo, užsimerkė ir ilgai, ilgai abu tylėjo nepratardamu nei vieno žodžio.

* * *

Paraudo rytų horizontas, ištryško skleistūs saulės spinduliai, aplėdami žemę, nudažė ežero paviršių auksinėmis varšomis ir maudės ramos lašeliuose. Miškas šlamėjo, uošė ir skambėjo nuo paukščių giesmių, sveikinančių vasaros rytą. Pranas ir jo išgelbėtasai draugas žiūrėjo į trykštančius saulės spindulius, į dangaus mėlynę ir šnabzdėdamu kalbėjo, kad čia jokios nėra laimės pasaulyje ir ji esanti paslėpta ten aukštai, aukštai, kur visatos erdvė-žvaigždynai, Dangaus karalioj.

—o—

P. Erūnas

SAULĖS TAKAIS.

Skaistaveidės aušros sidabruotu takeliu einame saulės sveikinti.

Ji paraudusi, lyg apsvaiginta tamsos, pakyla ir suspindėjusi užvirpina pasaulio gyvasties stygas.—Stygos užskamba ir džiaugsmo gandu užtrimituoja.

Saulė bučiuodama kiekvieną takelį ir užkampe—kiekviename ašarų lašelyje kaip veidrodyje atsispindi. O tai žemės ilgesio rytmečio aušros ašaros.

Bet saulės spinduliams sužadus paliko nebeašaros, o krikštoliniai karoliai.

Ir nyko visi tamsios nakties padarai saulės spindulių žaidimo žaidoje, toje amžino aukuro bangų angoje.

Gaivintoja saulė, amžiais šviesdama tarp rožių ir erškėčių šaly gyvenimo mokyklos rūmo, iš anksto žvelgia vaikštinėjama takais nuo praeties griūvėsių linkui aukštųjų kalnų.

O mes pasigėrę jos šviesos džiaugsmų kartu su saule žygiuojame jos takais spindulių barstomais.

—o—

J. Petreikis

JŪS NEŽŪSIT TARP BANGŲ...

(Draugams V kl.)

Kad lirą paėmęs liūdnai uždainuočiau
Ir leisčiau akordus per žemę gražius,
Bet tuom jums gero gal nepadaryčiau,
Nes ašaros gailios, vis vien, nenudžius.

Ir lira ir dainos negal sulaikyti
Bešėlstančios audros didžiąsias bangas.
Jos: kilsta, griūva ir bėga drėkyti,
Baltuojantį smėlį ir aukštas uolas.

Tarp tų didžiųjų bangų begalinių
Išvysti vos gali tik mažą laivelį.
Ten sėdi draugai prie irklų auksinių,
Ir irias, vairuoja—skučiai... kiek jėgų?

Pažinę pasaulį, jūs plaukit tenai,
Kur audrų ir vargų nebėra visai.
Per vargą ir triūsą ir darbą rankų
Tikiu, jūs nežūsit, tarp didžių bangų.

Telšiai, 1925-IV-2.

—o—

Pr. Genys

RUDENS REQUIEM.

Prizadėjimai ir žemės atpirkimas
Kraujuotą šalį vario šydu
Ir juodu requiem prislėgė.
Ruduo. Štai vasara bejėgė,
Pridengus nuogą kūną jaukų
Žieminiais rūbais, kur išklydo?—
Aš requiem be žodžių traukiu,
Nors šviečia žemei atpirkimas...

Sudie, sesule—aš vis myliu,
Gyvybė mano—tu šviesioji!
Kad tavo dievišką krūtinę
Glaudžiu į širdį, sidabrinę
Suskamba lyra... Akys tavo,—
Graži dainelė nekaltoji,
Dausas, ne requiem sapnavo!
Ir gyvenu tiktai, kad myliu...

Kad requiem ruduo užgieda,
Liepsnelės iš balų kad kyla
Ir žaltvykslės migluotos plaukia,
Kad siela žmogų melstis šaukia—
Tada žmogus tiktai prabyla!
Bet aš tada dainų ieškosiu,
Tada išaugsiu, išbujosiu,
Nors requiem ruduo jau gieda...

Žinau tarp jūrų seną pilį,—
Sesule, tavo tai gimtinė!
Ten siela mano dainas sėmė,
Kurios, jai vargstant, laimės lėmė!
Visi ieškosim ten paguodos—
Graži tai bus visų tėvynė;
Nei requiem, nei mintys juodos,
Sesule, neužtemdys pilį!..

Kalnėnai, 1923.

Daugiau kaip 200,000 studentų kasmet įstoją į įvairias agrikultūros mokyklas Suv. Valstybėse.

Mes duodame patarimų, bet negalime duoti išminties jais pasinaudoti.

La Rochefoucauld.

Vyrai charakterio yra sąžinė draugijos prie kurios jie priklauso.

Emerson.

J. T. Smith

Ateitininkas.

(Iš angliško liuosai vertė A. K. Tauragis.)

SKYRIUS XXV.

Dirbtinė Koja.

Žiema praėjo ir pavasaris sugrįžo, — kurios permainos teisa buvo gerai žinoma Vandenpuolio gatvėj iš Vandenpuolio užimo dieną ir naktį. Sniegas nuo Adirondakų kalnų nutirpo ir paleido baisią daugybę vandens per kriaušį. Visos senosios žemės žymės dingo, — Smilčių Suonašą aukščiau pakilo, gi Didysis Akmuo žemiau paliko. Per sąvaites verpetai buvo regimi tarp užtvankos ir Vandenpuolio, — daugybė besisukinėjančių, belenktynuojančių vandenų.

Vincas ilgas valandas tēmijo vandenį per savo kambario langus. Vis buvo tokis pat. Tik vasarą vandens srovė it siūlas bėgo vidurinė prataka, gi lietingu meto laiku buvo kaip Niagara. Taip buvo per amžius. Tiktai žmonės mainosi — kvaili žmonės, — ir jis pasižiūrėjo ant savęs į tą vietą kur turėjo būti jo koja. Jis nustojo jos kvailiu būdamas. Ak, kaip karti paliko jo širdis iš nuostolio ir iš savo kvailybės! Bet savo ilgose dienose ligonbūty, kuomet jo ūpas taip stebėtinai pasikeitė, jis pasiketino niekadose apie savo žaizdą su liūdesiu nekalbėti, bet visuomet geru, linksmu ūpu. Savo liūdesį ir kartybę nuo tos valandos sau pasilaikė, aukodamas Dievui kaipo atgailą už savo nuodėmes. Bet jo jausli prigimtis jautė tą silpnumą ir pažeminimą. Nebus jis niekadose daugiau kaip kiti žmonės. Ir pasidavė giliausiam nusiminimui, kurį aiškino savo motinai kaipo tiktai nuobodumą kurio reikia miegu nusikratyti. Bet niekas mylinčios motinos negali prigauti, ir ji niekadose nebuvo prigauta, bet nei ženkleliu neparodė, kad ji suprato ir nebandė jį suraminti.

Atėjo ta diena kada gydytojas manė jau buvo galima nešioti dirbtinę koją. Radlienė su baime laukė tos valandos, kuri atnaujins pirmų baisių ligonbūty dienų skausmą. Jos vaikas vengė viso to kas primintų jo nelaimę. Išėmus N —, jis niekadose nekalbėjo apie dirbtinę koją kurios jis turėjo būtina susilaukti. Ji paliko visą dalyką Edvardui ir Aroldui, kuriuodu dirbtinė koja ypatingai užėmė. Juodu visai nesuprato Vinco jausmų, bet vargšė moteris manė, kad vaikai, savo nešvelniu būdu, atliks daug geriau negu ji pati. Ilgas užsidarymas pakenkė augančio vaiko sveikatai. Būtina reikėjo, gydytojas sakė, kad kuogreičiausia jis pradėtų vėl vaikščioti, ir pareiškė

Radlienei kokią dirbtinę koją pirkti ir kurią Vincas turi išmokti naudoti. Aroldas ir Edvardas nuėjo sykiu su jaja į dirbtuvę kur toki daiktai dirbami, ir jų paaiškinimai pagelbėjo viršininkui gerai įspėti kokia buvo reikalinga. Jis sustatys koją ir pats nueis į namus ją pridėti ir parodyti ligoniui kaip ji nešiojama.

Šiuos dalykus užbaigus vaikai jautė turį didelę Vincui žinią.

“Ar žinai ką?” sakė abu sykiu, laikydamu pirštus į viršų iškėlusius, sulyg būdo kokio didelės svarbos asmens. “Kas nors tau atsitiks — kas nors brangaus, gražaus ir stebėtinio. Ar žinai kas?”

“Kaipgi galiu aš ir pamąstyti turėdamas prieš save du besipurtančių gaigalu?”

“Už trijų dienų turėsi savo dirbtinę koją.”

“Kas reiškia, kad galėsi vėl būti ant kojų,” sakė Aroldas, tas juokdarys. Taip garsiai nusi juokė iš savo pasakymo, kad tik Edvardas patēmijo kaip raišis stengėsi sutūrėti verksmą ir ašaras kurios jame kilo, bet Edvardas nepilnai suprato.

“Matėme jos pavyzdį, išrinkome geriausią sulyg formos ir didumo,” uoliai sakė jis. “Stebėtinai daiktas kaip jie padirba netikras kojas.”

“Netikras kojas!” šaukė Aroldas, kad net Vincas turėjo juoktis.

“Žinoma, ims laiko iki išmoksi kaip ją valdyti.”

“Spėju jausies it nešas penkis svarus geležies ant galo kojose, bet tas vyras sakė, kad apsipratus su jaja, kuomet naktį nuimi, jauti jos reikalingumą kaip tikrų kojų.”

“Tikrų kojų!” savo laiku Edvardas sušuko.

“Juokitės iš manęs, bet Vincai, ištikro tai didelis daiktas. Turėsi dar pirktis dvi strepli kaip ir seniau, ir du apsiautuvu, bet nereikės savęs kankinti su dirbtine koja.”

“Ir turi saugotis,” sakė Edvardas, “niekad nieko nespirti su taja koja.”

Juodu manė, kad linksmino nelaimingą vaiką, kuris sėdėdamas šypsojosi iš jų šiurkštaus juokų krėtimo, pabaldamas labiau ir labiau žiauriu skausmu ir kylančiu piktnumu prieš visa ką, bet susilaikė iki juodu nuėjo į savo kambarius ir į lovas. Sėdėdamas klausėsi Aroldo triūso, kuris rūpestingai padėjo savo kaklaraikščius ir žem-

čiūgus. Girdėjo jis taipgi kaip Edvardas greitai padėjo savo prastus drabužius, apie kuriuos jis mažai rūpinosi. Po to Vincas karčiai verkė, iš širdies taip pilnos ilgo nusiminimo, kad jo ašaros it tvanas pasiliejo. Edvardas jį girdėjo ir nežinojo ką daryti, bet jis suprato. Lengva juodviem buvo, turint visas kūno dalis, čirškėti apie dirbtinas kojas, bet tam kuriam trūko kojos, tai buvo tiktai baisenybė. Nieko neliko daryti bet leisti jam savo liūdesį išverkti ir susilaukti savo susiramino tiesiai nuo Dievo. Tad Edvardas laukė ilgą laiką, ir tuomet nuduodamas išbudęs su pašokimu, sušuko rūsčiai:

“Ar tu dar ne lovoj?”

Tas davė jam progą pašokti ir pagelbėti savo draugui nueiti į kambarį, kame jis sėdo šnekučiuodamas dar kitą pusvalandį, iki, kiek pralinksmėjęs, vargšas vaikas pradėjo syruoti savo kalboj ir ant galo įpuolė į gilų miegą.

Edvardas dar pasėdėjo minutą ilgiau žiūrėdamas į išbalusį, nusiminusį, dailų veidą, atkaklią burną ir nosį ir galvą apvainikuotą šviesiais plaukais. Žiūrėdamas mąstė jis, kaip mažai mes žinome viens apie kitą, kaip lengva nelaimingus užgauti, ir kiek daug žmonės kenčia nesiskųsdami apie tai. Šis vaikas kentės taip visą savo amžių, ir daugumas primes jam jo nelaimę veidan su džiaugsmu, kad užgauna, taip kaip jam pačiam primetinėjo jo neturtą. Na, Vincas turi vieną tikrą draugą kuris niekumet noriai nei žodžiu nei veiksmu nepridės prie jo skausmo.

Kankinimas paeinant iš pritaikinimo kojos atėjo ir praėjo. Padirbėjas ir trys vaikai dalyką užbaigė tarp savęs, gi prityręs žmogus padarė dalyką taip užimančiu savo įdomumu, suradimo pasisekime, kad kenčias vos neužmiršo savo vargą. Edvardas išmintingai visą šitą paslaptimi laikė.

“Nereikia niekam apie šitą dalyką sakyti,” patarė jis, “iki galėsi gerai paeiti. Tuomet išėisi su Aroldo gražiausia lazdele pirštuose, ir pasaulį nustebinsi. Mes išlavinsime tave.”

“Turėsi nešioti lazdele,” sakė padirbėjas, “nes iki kuriam laikui bus biskutėlių netikrumo vartojime savo kojos, ir gali lengvai suklupti ir sugadinti prietaisas.”

Kokis džiaugsmas motinai ir pus-seseriai kada, lazdas metęs į šalį, pradėjo vaikščioti namie kaip paprastai! Iškart jis išeidavo vakarais su vaikais ir palengva ėjo tai į vieną, tai į kitą gatvės galą. Didis buvo jo džiaugsmas iš liuosumo judėjime. Užmiršo ir apgailestauti save, matydamas, kad neužilgo galės valdyti dirbtinę koją taip gerai kaip ir tikrąją. Ant galo atėjo ta valanda kada galėjo užtektinai pasitikėti savo galimumu visur nueiti.

“Kur eisime pirmiausia?” užklausė jis.

“Prie Smilčių Suonašos,” atsakė Edvardas.

“Arba Maginį aplankyti,” sakė Aroldas.

“Abu su laiku, be abejonės,” atsakė Vincas, “bet šiandien pirmoji vieta toli eiti, tai turi būti tik viena vieta. Eikime.”

Juodu mąstė, bet vieta kurią jis pasirinko tai buvo bažnyčia, kurioj jis atsiklaupė padėkoti Dievui už išsigelbėjimą jo ir jo motinos nuo liūdesio ir mirties. Tėvas N— turėjo gražią bažnyčią, kurios šventvietės įduobta siena buvo gyva garbingais tapymais rodančiais Prisikėlusio Kristaus garbę. Vincas juos tēmijo ilgai besimeldamas, ir kuomet pasikėlė išėiti pakuždeno savo draugam:

“Aš buvau miręs ir esu vėl gyvas.”

(Daugiau bus.)

—o—

Dainora

AŠ ALKOHOLIS!..

(Kaip ir monologas)

Kas yra man lygus? Kas gali turėti daugiau vergų, kaip aš? Aš esu tukstančius žmonių prapuldes! Aš neatboju nė vieno žmogaus didybės! Ką aš apgaliu, kas mane myli, tas žūsta pirmuose. Aš atimu jaunikaičiui sveikatą, mergaitei garbę, vyrams stiprumą, o moterims gerąjį balsą.

Aš atkeliu tamsybės vartus!

Aš paverčiu žmogų į neteisėtą asmenį. Kas mane myli, tas nekenčia savo pačios, kūdikių, tėvo ar motinos.

Kiekvienas pas mane gauna galės peržengti Dievo įsakymus. Per mane žmonės pamato kalėjimus, bėpročių namus, ligonines ir vargdienių prieglaudą.

Visi prieš mane lenkiasi! Aš esu galingiausias iš visų galingųjų. Mano karalystė yra visur! Aš esu daugiau nužudęs, negu įvairių laikų žudimo ginklai.

Visus aš apgaudināju! Visiems prižadų kūną sustiprinti, bet suardau jų sveikatą ir gyvastį. Prižadų linksną draugystę bei džiaugsmą, bet sukeliu vaidus ir peštynes.

Aš apsirengiu pamėgstančiais rūbais, ir kečiau pasaulin garbingais vardais; aš žinau, kaip prisivilioti. Aš prižadų kūną, jei sušalęs, sušildyti, bet sušaldau dar labiau. Prižadų troškuli numalšinti, bet atvirksčiai, dar jį padidinu. Aš padarau savo vergus elgėtomis ir daug anksčiau parodau karstą. Mano galybė yra didelė. Aš esu tamsybių kunigaikštis “Alkoholis” ir atlieku gerai savo pareigą, pražudydamas žmonių virtines kaip kūnu, taip ir siela.

1924-X-29 d.

Sulietuvino A. Matutis

Mažoji Šv. Teresė.

Veikiantieji Asmenys:

TERESĖ, 7 m., rįžasi patapti kankine.

BEATRICĖ y AHUMADA, jos motina.

RODRIGAS, jaunasis jos broliukas.

FERNANDAS, jos dėdė.

MARYTĖ

KASILDA } *Teresės jaunieji draugučiai.*

PEDRAS }

FEDALMA, čigonė.

ROMNAS, čigonaitė.

INDA, čigonaitė.

MALKUS, Mauras.

ASANAS, jo sūnus.

I ANGELAS.

II ANGELAS.

Laikas—1522 m.

Reginys—Giria tolokai nuo Teresės namų.

I SCENA.

Teresė ir Rodrigas.

Teresė (įžengdama estradon su gėlių pluokšte rankose): Dabar-gi esava toli nuo savo namų. Argi nemanai, brolyt, kad jau atėjova į maurų kraštą?

Rodrigas: Aš nežinau. Betgi atlikova ilga kelionę.

Teresė (simpatyngai): Brangusis brolyt, tu atrodai suvargęs. Tačiau mudu turiva kentėti ir turiva būti drąsūs, jeigu noriva patapti kankiniais.

Rodrigas (drąsiai): Aš gi nesu suvargęs ir pati pamatysi, kaip drąsus aš būsiu, kai maurai pačiups mudu.

Teresė: Aš trokštu, kad jie sučiuptų mudu tuojaus ir, kad apturėtųva kankinių vainiką. Ir tada būtų didi garbė prisidėti prie garbingosios bendrijos Šv. Agnietės, Šv. Cecilijos ir kitų palaimintųjų kankinių!

Rodrigas: Aš gi prisijungsiu prie Šv. Sebastijono, Šv. Pankracijaus ir kitų drąsiųjų krikščionių, kurie del Kristaus nesigailėjo savo gyvasčių.

Teresė: Na, tai skubinkiva pasiekti maurų kraštą ir gauti kankinių vainiką.

Rodrigas: Gerai. Betgi jie gali mudu aplenkti ir nesuradę mudviejų namuose jie gali pasivyti ir sugauti mudu čia.

Teresė (žvelgdama atgalion): Taip įvykti

nepriderėtų, nes užsitęstų viskas. Aš gi noriu būti Danguje dar prieš saulėleidį.

Rodrigas: Tu perdaug nekantriauji su savo užmokesniu, brangioji sesyt. Gi maurai, žinai, gali užvilinti visą dalyką ir regimai nenukankintų taip skubiai. Pirm visako jie gali įmesti mudu į kalėjimą ir jame laikyti kuriam laikui.

Teresė: Aš gi esu pasirįžusi ant visko. Tačiau—atsiklaupkiva ir pasimelskiva, kad gerasis Viešpats ir geroji Jo Motina sergėtų mudu ir, kad priduotų drąsos kentėti ir mirti del Kristaus.

Rodrigas: Labai gerai. Aure! Ar matai? Tai yra Dievo Motinos aukuras, kurio nepatėmijova medžių tankumyne.

Teresė: Aš gi džiaugiuos. Nungi aš žinau, kad esava ant tikrojo kelio į maurų kraštą, nes senoji nešiotė pasakodavo, kad maurų žemė yra netoliese sakomojo aukuro.

Rodrigas: Taip. Ir ji minėdavo, jog maurai mėgino atkartotinai sunaikinti tą aukurą ir Dievo Motinos stovylą, tačiau kokia tai stebuklingoji jėga nedaleisdavo jiems atlikti biaurių jų sumanymų ir aukuras likdavosi visada čielybėje.

Teresė: Aš visa esu džiaugsmo apimta, kad turiu šių gėlių paaukoti Dievo Motinai ir melsiu, kad Ji paimtų mudu po savo globa (*aukoja gėles ir abudu klaupia ties aukuru*).

Teresė (suglaudus abi savo rankuti ir, pakėlus akutes į stovylą, maldauja): Brangioji Danguos Motina! Meldžiu paimti mudu po savo globa mudviejų kelionėje ir atlydėti į maurų kraštą. Mudu trokštava paaukoti savo gyvastis del Kristaus meilės ir gauti kankinių vainiką. Ir abudu meldžiava, kad maurai surastų mudu greitai ir, kad neužilgo galėtųva Danguje regėti ir garbinti Tavo Dieviškąjį Sūnų ir Tave, Švė. Motin.

Rodrigas (pasikeldamas ir žvalgydamas aplinkui): Aš girdžiu keno tai žingsnius. Gal būt, kad Dievo Motina išklausė tavo maldos ir maurai jau artinasi nukankinti mudu.

Teresė: Puiku! Mudu padarykiva Kryžiaus ženklą ir jie žinos, kad esava krikščionis.

II SCENA.

Ibėga trys ar keturi vaikai.

Marytė: Vaje, Teresyt, kokiuo gi būdu patekote čia? Neįtikėtina, kad pėsčia būtumėte atlikę tokią kelionę—ilgą ir tolimą nuo namų!

Teresė: Tikrai! Ir kelionė, rodosi, buvo

trumpa. Tačiau—delko gi jūs atvykote čia į girią? Gal patapti kankiniais?

Marytė (nusijuokdama): Visai ne! O, daug geriau yra gyventi ir džiaugtis ir linksintis.

Teresė: Maryt, tu kalbi lyg būtum stabmeldė. Betgi pasakyk man, delko čia atvykote, pribuvote ir kokiam tikslui?

Marytė: Dėdė atvežė mus čion dideliu vežimu. Na ir pasivažinėjome puikiai.

Kasilda: Pribuvome ne tik pasivažinėti, bet ir pasirinkti uogų. Tik pažvelgk į mūsų karbelius! Beveik visi yra pilni. Ir daugelis kelmų liko nepaliestų. Tamista, argi neprisidėsi prie mūsų su savo broliuku rinkti uogų?

Teresė: Labai ačiū. Tai sutrukdytų mudviejų kelionę.

Kasilda: Kelionę! Tiesiog neįtikėtina, kad judu leistumėtės toliau ir dar vienu du!

Rodrigas: Tikrai! Ir vienu du keliausiva toliau.

Pedras (nusijuokdamas): Betgi aš manau, kad netoli nueisite. Besivalkiojančių ir besibastančių čigonų banda sugaus judu ir uždare laikys kol tėvas išpirks.

Kasilda: Arba maurai sučiups judu ir nužudys.

Teresė: Tai patapsiva kankiniais ir jūs pavydėsite mudviem.

Kasilda: Ne aš. Šis gyvenimas per daug saldus mano amžiuije.

Marytė: Bet, ištikrųjų, Teresy, argi nemanote sykiu su mumis grįžti atgal? Yra gan vietos dėdės vežime. O čia nesaugu ir tiesiog pavojinga pasilikti ir bastytis vieniems šioje girioje.

Teresė (šypsos veide): Dievo Motina sergės ir globos mudu. Jūs gi nesirūpinkite mudviejų likimu ir gražiai praleiskite laiką, renkant uogas.

Marytė: Jeigu neisite su mumis, tai še uogų karbelį susistiprinti jumdvim. Tamista ir Rodrigas, po ilgos kelionės, būsite alkani.

Teresė: Širdingai ačiū tau, Maryt. Maloniai priimsiva tas uogas. Gi kelionės dar nedaugėva ir nieko nepasiėmėva valgymui.

Marytė: Dėdė šaukia mus. Eikime, vaikai, ir skubinkimės.

Pedras: Sudiev, draugučiai, kai sutiksute savo draugus maurus, tai nepamirškite ir manęs pareikalauti tam pačiam tikslui.

Vaikai išsiskubina.

III SCENA.

Teresė ir Rodrigas.

Rodrigas: Aš manau, kad Pedras juokauja iš mudviejų.

Teresė: Tuom nesirūpink, brangusis brolyti. Visi Dievo tarnai kenčia išjuokimus ir paniekimus. Ir mudu turiva to pačio tikėtis.

Rodrigas: Aš tikiu, jog taip turi būti. Betgi yra sunkiau iškentėti tą visą nei paguldyti galvą, kad vienu užsimojimu būtų nukirsta.

Teresė: Aš ir-gi manau tą patį. Tačiau šventieji gal tuo būdu patapo draugingi Dievui ir užsitarnavo kankinių vainiko.

Rodrigas: Tavo pusėje gal yra tiesa. Ar tęsiva mudviejų kelionę?

Teresė: Pirma turiva pasistiprinti. Verčiau sėskis šalia manęs ve ant šio stuobrio, Rodrige, ir suvalgykiva tas uogas, kurias mudviem patiekė Marytė. (*Jiedu ima uogas ir ragauja.*)

Rodrigas: Tos uogas labai skanios, Teresy. Aš manau, jog nemėgčiau iš bado mirti.

Teresė: Nesimato pavojaus. Aš manau, kad už kelių valandų įžengsiva į maurų kraštą ir jie užduos galą mūsų gyvastims.

Rodrigas: Betgi, duokiva sau, jeigu jie neuzudytų mudviejų, o tik paimtų į vergiją?

Teresė: Tuo būdu daugelis krikščionių patapo šventaisiais, tačiau aš norėčiau patapti kankine.

Rodrigas: Teresy! Tik pažvelgk į tą siaurąjį kelelį aure ten girioje, o patėmysi krutanius žmones.

Teresė: Tikrai. Tai gal maurai! Tatai mudviejų kelionei būtų galas ir atsiektuva savo tikslą.

Rodrigas: Ne. Tai tik vaikai ir neatrodo taip baisūs.

Teresė: Verčiau paklausk, kas jie per vieni?

IV SCENA.

Įeina čigonaitė ir čigonaitės—sekamai čigonė.

Rodrigas: Kas jūs per vieni? Ir ką gi veikiate čia?

Romnas (nusijuokdamas): Aš galiu to pačio paklausti ir tavęs. Betgi šioji giria priklauso daugiau mums nei tau, drauguti.

Rodrigas: Tikrai! Aš norėčiau žinoti: delko gi?

Romnas: Matai, tavo namai yra mieste, kuomet mes neturime kitųjų namų, kaip tik šiuos laukus ir šias girias.

Teresė: Tai kodėl gi nepasistatote namų?

Romnas: Delto nepasistatome, gražuolėle, kad jūsų krikščioniškos teisės uždraudžia mums statytis.

Teresė: Ar gi ne krikščionis esi, vargšas vaikuti?

Romnas: Ne, skaistuole. Tačiau, nevadink manęs "vargšu vaikučiu," kadangi aš nemainy-

čiau laisvo ir žavaus savo gyvenimo už visus Ispanijos turtus.

Rodrigas: Tai pats ir tavo bendrai esate čigonai.

Romnas: Taip, mielas drauguti. Taviškiai vadina mus "čigonais," betgi mes vadiname save žemės ir jurų viešpačiais.

Fedalma (į Romną): Eikš še ir skubinkis, Romne; juk neverta veltui gaišinti laiko. Paimk su savim tą bernaitį, gi aš paimsiu šią mergaitę (*rižasi už rankos sučiūpti Teresę*).

Teresė (atsitraukdama): Betgi aš nenoriu eiti su jumis, kadangi nėsate krikščionis nei maurai.

Fedalma: Ar gi sutiktum noriai eiti su mumis, vaikeli, jeigu būtumėm maurai?

Teresė: Taip. Mudu ir ieškova jų.

Fedalma: Ir delko gi? Jie gi pasielgtų žiauriau nei mes.

Teresė: Tai aš žinau. Ir delto gi apleidova savo namus.

Fedalma (nusistebėdama): Ką gi kalbi, balandėle? Ir judu apleidote namus, kad atsiduoti žiauriam kankinimui?

Teresė: Ne visai taip, geroji moteriške. Gi Tamista, nebūdama krikščionė, vis-vien negalėsi suprasti mudviejų pasiryžimų tikslo.

Romnas (nusijuokdamas): Betgi aš žinau viską. Aš skaičiau kaikurias krikščionių knygas ir tikiu, kad jiedu rižasi paaukoti gyvastį už savo tikėjimą. Ar gi ne taip?

Teresė: Taip. Ar-gi Tamista nenorėtum tuojaus būti Danguje?

Romnas: Ne, aš nenorėčiau, kadangi šis pasaulis yra man smagus ir džiuginas ir gaila man apleisti jį.

Inda (į Teresę): Aš pamilau tave, skaidruole, ir trokštu, kad eitum ir gyventum sykiu su mumis aname gražiame slėnyje ten už girios.

Teresė: Ar ten yra bažnyčia, kurioje galėtuva pasimelsti prieš Švč. Sakramentą?

Inda: Ne. Tačiau ten auga ir žydi rinktiniausios gėlės, kurių galima daug prisiskinti ir įpinti į kasas.

Teresė (su panieka): Tai vien tik tuštumas! Kai aš renku gėles, tai del Dievo Motinos ir jomis visumet puošu Josios aukurą. (*Nurodydama.*) Matai! aure ten Josios aukuras ir jūs net nepriklaupiate. (*Žengdama atgal.*) Ne, su jumis gyventi aš nenorėčiau.

Fedalma: Ha! ha! Aš drįstu tarti, kad judu turėsite gyventi su mumis, skaistuole. Na, ir pasiskubinkime: juk nepridera laiko gaišinti.

Rodrigas: O į kur paimsite mudu?

Fedalma: Vėliau pamatysi savo akimis. Mū-

sų gyvenbutis gal bus ne toks patogus, bernaiti, kaip tavo tėvučių namuose, tačiau aš pasistengsiu gerai užlaikyti tave iki tavo tetušis išpirks tave.

Rodrigas (rūsčiai): Mano tetušis gal ir duos jums pinigų mudviejų išpirkimui, tačiau, vėliau, nedovanos ir suims jus visus.

Fedalma: Ha! ha! Kokia drąsi kalba. Tačiau, pasiskubink, bernaiti. Ir pats turėsi su mumis gyventi kol gerasis tavo tetušis neišpirks tavęs auksiniais pinigėliais.

Teresė: Aš gi neisiu su jumis, jeigu nesate krikščionis.

Fedalma: Tuo nesivargink ir nesirūpink, skaistuole. Mes neapsieisime žiauriai su tavim ir neįeisime tavęs.

Teresė: Jeigu mylėtumėt ir garbintumėt Dievo Motiną, tai nesibijočiau būti su jumis.

Fedalma (ironiškai): Ha! ha! Aš taip myliu Ją, jog imsiu ir atimsiu iš tavęs šį gražų medalikėlį, prijungtą prie auksinio retėželio.

Teresė (stipriai sugniaužus laiko medalikėlį): Tamista gali atimti iš manęs šį auksinį retėžėlį, betgi nepavelsiu tau atimti iš manęs šio medalikėlio su Dievo Motina.

Inda (pageidaujančiai): Palaikyk tą auksinį retėžėlį del manęs, motin, ir nepaisyk to mažo medalikėlio. Aš nenoriu jo.

Romnas (besižvalgęs): Skubiai, motin, pasisavink tą auksinį retėžėlį ir bėgkime iš čia. Aš girdžiu prisiartinančių žmonių žingsniavimus.

(*Čigonaitis, čigonaitė ir čigonė prasišalina.*)

V SCENA.

Teresė ir Rodrigas.

Teresė: Matai, Rodrige, Dievo Motina apsaugojo mudu, nes priklaupėva prieš Ją pasimelsti ir prašyti užtarimo globoti mudu.

Rodrigas: Taip. Ir mudu vėl reikalausiva Josios pagalbos. Tie gi laukiniai žmonės, prisiartinantieji į čia, išrodo aršesni nei čigonai.

Teresė (plūdama rankomis, džiaugsmingai): Jie, tai tikrieji maurai! Brolyt, prisirengkiva kankinių mirčiai.

Rodrigas: Jie išrodo tiesiog į maurus. Aš pažįstu juos iš jų švarko ir mėnulio ženklų ties jų kepurių viršugalviais.

VI SCENA.

Įeina keletas maurų.

Malkus: Taip. Mes esame maurai ir mėnulio ženklas yra kilnesnis simbolis nei medinis kryžius, kurį jūs krikščionys garbinate.

Rodrigas (rūstingai): Mes negarbiname pa-

čio kryžiaus, betgi gerbiame jį, kaip šventąjį mūsų išganymo simbolį.

Malkus (nusijuokdamas): Vaje! koks tai drąsusis mažas teologas atsirado čia! Tačiau, bernaiti, mes dabar nedisputuosime tų dalykų. Kas kito svarbesnio puolė į mūsų akis.

Teresė: Jeigu žvalgotės rasti ir kankinti krikščionių, tai mudu esava krikščionys.

Malkus (nusišypsodamas): Ha! aš ir-gi matau, kad esate jau prisirengę būti nužudytais. Ir kuomi skaitote mus? Gal manote, jog esame žmogėdžiais? Mes nenorime jūdvių suryti.

Teresė: Gal ir ne. Tačiau, girdėjoja, kad jūs nužudote krikščionis ir pasiunčiate į Dangų. Mudu gi norėtuvą patapti kankiniais.

Malkus: Ar-gi taip? tikrai? Tai, kadaise, gal aš pasistengsiu ir prigelbėsiu jumdviejum nukeliauti į Dangų. Betgi dabar aš turiu kitokį tikslą.—Asane, ar tai čia tas aukuras, apie kurį minėjai?

Asanas: Taip, tėve. Tačiau atrodo lyg ne tas pats.

Malkus: O kurgi aukso vainikas ir kur tie žemčiūgai, apie kuriuos apsakinėjai?

Asanas (susimaišęs): Jie visi pranyko ir dingo, tėve. Tai visa vakar mačiau savo akimis.

Malkus: A! manding rodosi aš žinau kas atsitiko su jais. Toji besivalkiojančių čigonų banda pasiskubino prieš mus ir pasisavino tas brangenybes. Aš gi surasiu ir sugausiu juos. Į priekį! Sugriausime tą aukurą. Gi paskui gaudysime čigonus.

(Teresė ir Rodrigas skubiai bėga prie aukuro ir stoja prieš stovylą su ištiestomis rankomis.)

Rodrigas: Malonėkit neliesti Dievo Motinos stovylos.

Teresė: Galite mudu nužudyti. Tačiau nepaliesite Dievo Motinos stovylos.

Malkus (juokdamasis): Klausyk! Ar-gi nežinai, vaikelai, jog aš galiu sutrinti tave, kaip aną paukštelį ten krūmuose. Betgi nekenksiu tau, nes pamėgau tavo drąsumą.—Ir nieko nebelieka čia mums daryti, Asane. Taigi, eikš ir padėk man surasti tų vagabundų čigonų apsistojimo vietą *(Išeina)*.

VII SCENA.

Teresė ir Rodrigas.

Teresė: A! kaip laiminga aš jaučiuos, kad apsaugojova Dievo Motinos stovylą. Tai beveik kankinių nuopelnas.

Rodrigas: Na-gi, sutikova maurus, ir jie nenukankino mudvių už tikėjimą. Gal to nenorėjo gerasis Dievas. Ar-gi ne geriau būtų grįžti į namus?

Teresė: O, dar ne, brangusis brolyti. Gali pasitaikyti kitoji maurų banda, kuri išpildys mu-

dviejų troškimą patalpti kankiniais. Betgi pats išrodai unvargęs. Verčiau pasilsėkiva ties Dangaus Karalienės aukuru. Ir nepoilgo galėsiva tęsti savo kelionę.

(Jiedu prigula, atsiremdami į aukurą ir užmiega.—Trumpa pauza.)

VIII SCENA.

(Ir nepoilgo pasigirsta maloniai tyki muzika ir estradon įžengia du angelu: vienas nešinas aukso vainiką, kitas gi erškėčių vainiką ir Karmeltonių vienuolių velioną.)

I Angelas (pasilenkdamas ties Terese ir Rodrigu): Ilsėkitės, mažuolėliai, kai jūdvių Angelu Sargu globoja ir sergsti judu. Nekaltieji avinėliai, esate dar per jauni aukai. Šis gi kankinių vainikas, kurio trokštate gauti, pataps jūdvių nuosavybe vėlyvesniame gyvenime. Dabar gi dangiškasis Tėvas yra patenkintas tąja meile, kuri padrašina judu ieškoti to vainiko.

II Angelas (pasilenkdamas ties Terese su erškėčių vainiku ir velionu): Taip, mano kūdiki, del Jėzaus meilės tu vargsi ir kentėsi ilgą nesi-skubinantį kankinystės gyvenimą, pašvęstą Dievui, tarpe pasiaukavimų ir nedateklių ir kentėjimų. Ant galvos pati turėsi dėvėti tą erškėčių vainiką pirm negu dangiškasis tavo Sužiedotinis padabins tave nemirtingos garbės auksiniais vainikais. Tavo galva turi būti pridengta Karmeltonių velionu pirm negu paimsi į savo rankas kankinių palną. Priimk drąsą. Vainikas laukia jūs abiejų. Betgi pirma Kryžius, o tik paskui Vainikas.

(Abu angelu prasišalina palengva, kai tęsiasi muzika. Po trumpos pauzos nutilsta muzika ir išbunda Teresė su Rodrigu.)

IX SCENA.

Teresė: O, Rodrige, aš sapnavau gražiausią sapną. Jame aš regėjau du angelu bestovinėti ties manim. Vienas laikė auksinį vainiką ir kalbėjo apie kankinystę, betgi antrasis laikė erškėčių vainiką su Karmeltonių vienuolės velionu ir sakė, kad tai del manęs. Ar-gi nemanai, kad Dievas siuntė juodu apreikšti man, kaip turiu ir privalau Jam tarnauti?

Rodrigas: Gal ir taip, brangi sesyt. Tuo būdu turiva mudu grįžti pas tėvučius ir laukti kol Dievas prirengs viską.

Teresė: Taip. Aš ir-gi manau, kad tai yra Dievo valia, kad gyventuva dar keletą metų, ištikimai tarnaujant Jam ir pasišvenčiant Jo garbei. Tačiau *(atsidusdama)*, kaip malonu būtų dabar gauti kankinių vainiką.

X SCENA.

Skubinai įeina vaikų motina ir dėdė.

Ferdinandas: Matai, Beatričė! Štai, kur tavo vaikučiai ir atrodo gerai ir sveiki.

Beatričė: Ačiū Dievui, kad suradome sveikučius. — Brangūs vaikučiai, kam-gi nežiniomis apleidote namus ir pridarėte tiek rūpesčio?

Rodrigas: Mudu visai nemanėva, kad toks mudviejų pasielgimas pridarytų tiek rūpesčio ir sielvartos.

Beatričė: Brangučiai! Aš netekau ir neturėjau ramumo, kad pradingote iš namų. Ir kam-gi apleidote namus ir kokiam tikslui atvykote į šią girią?

Rodrigas: Mudu aplankėva šį aukurą, motin, ir Dievo Motina apsaugojo mudu nuo pavojų.

Beatričė: Jai dėkinga aš esu ir būsiu. Delto gi uždegsiu žvakę Josios garbei. Betgi aš manau, kad judu turėjote kitokį tikslą apleidžiant namus. Teresyt, pasakyk man, ko-gi ryžotės ieškoti ir surasti toje kelionėje?

Teresė: Brangi motin, tu išmokinai mudu mylėti Dievą labiau už viską ir būti prisirengusiais atiduoti gyvastį del Jo meilės. Ir apsakei daug gražių istorijų apie kankinius ir aukso vainikus, laukiančius jų būti apvainikuotais Danguje. Tatai ir mudu keliavova į maurų kraštą, kad gavus tą patį.

Beatričė: Brangučiai, turite dar palukėti kol Dievas panorės ir pareikalaus judviejų aukos.

Teresė: Taip, brangi motin, ir Dievas apreikė man savo valią, prisiųsdamas du angelu iš Dangaus. Ir dabar aš suprantu, kad Jis nori, kad tarnaučiau Jam su pasišventusiomis skaisčiomis mergelėmis, kurios vienuolyne pasiaukoja Jo garbei.

Beatričė: Tai yra šventas pašaukimas, mano kūdiki, ir lygus kankinių užduočiai. Betgi eikime ir grįžkime, nes darosi jau vėlu; o tėvas ir sesutės yra susirūpinę ir išsiilgę vėl matyti judu.

Teresė: Aš esu jau pasirėngusi grįžti, brangi motin. Tuo būdu pildysiu Dievo valią. Gi paskui, kai paugėsiu, tai stengsiuos, kad tapčiau verta būti priimta į Karmelitonų vienuolyną ir jame būsiu aš žinoma vardu Jėzaus Teresė.

Uždanga nusileidžia.

—o—

Simas V. Žibas

ON THE ADVANTAGES OF BEING A
BLONDE.

Reviewed by "Sam."

Misfortune of misfortunes—that's what being a brunette is! Fair women have always had

poets sing their praises and dwell on their innocence. Ah! there's the rub, for men have from time immemorial talked of the "innocent blue eyes." For ages poets have ranted about her as the "symbol of purity." We have had the "fair skin," "innocent blue eyes," and "childish amazement" of the blonde members of the weaker sex dinned at us since we have been able to read. And these are the women who always be, I suppose, the suffering heroines, the women who can do no wrong. And all because of the trick of opening their wide blue eyes wider than ever, and another little trick of fluffing out their yellow hair fluffier than ever.

And in contrast to their treatment of these women, men have told of the brunette what magnetic power for evil her "mysterious, dark eyes" are; what sinuous charm lies in her shadowy skin; what alluring influence for the sensuous her "crimson lips" are; and what mischief the "devil in her black eyes" is working. Yes, all the vampires have been brunettes, all the vampires in the fiction and poetry have been brunettes, until now a timid man will seek to evade the dark woman for fear she will vamp HIM.

But it is not true. For your real, your "dyed-in-the-wool" vampire, go to my fair friend with the curly yellow hair and the baby blue eyes. There you will find the "vamping art" perfected to the ultimate degree. The brunette has a wretchedly poor interpretation of the art, but the blonde—ah, me! It is due to her wonderful ability that she does her work and still remains the "symbol of purity." The least movement of her lovely azure eyes will bring a dozen men to her feet, but the poor creatures never realize that they are being vamped.

But here I shall pause to say that it is not the dusky beauty's fault that she is accused forever of being a disturbing element; it is nature's fault. For black-eyed Susan's tactics are the very same as those used by her sister, but men simply never will realize that it is only the color of her eyes, or skin, or hair that is dark. And so poor black-eyed Susan will go on, forever being misunderstood, her best motives converted into sinful designs, while laughing, blue-eyed dimples will vamp, and vamp, and vamp, and still remain on her pedestal.

But the saddest of all is the thought that there is no better relief for the brunette in the here-after. We have come to the realization that unless we find a brunettes' heaven we must always give way to the blondes, for in the great beyond, what we know from the representations of the artists, there are no brunette Angels.

The Myths and Legends of the Lithuanians.

Obscure and inscrutable is the tissue of legends and wonderful stories which historians have preserved about the mythic world of ancient Lithuania. The learned critics of later days have had more than enough to do in rooting out wild and erratic representations.

Lithuania has been a gold mine for every imaginative ethnologist and religious philosopher. With a little audacity and invention they managed to find every possible primitive idea peculiar to the aboriginal mind in the Lithuanians; here were to be found a striking relation to the mythic world and legends of all other Indo-European aborigines, old words and old customs were to be met with which pointed to something so primitive, so fundamental, that there have been and still are less stringent scientists who think they see in the Lithuanians the last remnant of aboriginal man, who find in the Lithuanian language the parent tongue of the Indo-European, and in the Lithuanian mythology the fundament of the mythology of all the other peoples of the same race. That these are unproven assertions and untenable fancies emanating from one-sided admiration for all that is primitive in things Lithuanian, is a certainty.

Still one feels as if the mythical fragrance of India and Persia hovers over the legends of Lithuania. The Lithuanian people in this show their primitive relation to the Brahma and Zoroaster worshippers of Asia more clearly than other European people.

Prior to the conception of a definite circle of deities, there are also in the Lithuanians traces of a direct worship of nature, in which the sun was the exalted being. The sun, the giver of light and warmth, has in every time and with all peoples of the earth been worshipped with the most profound worship and adoration.

Strange songs are still cherished by the Lithuanian and the Lettish people and some four score years ago, before steam had begun its work, they were to be found in much greater numbers, some altogether heathenish, some a simple and childish blending of heathen and Christian notions; they seem to be the remnants of a more direct nature and sun worship.

Yonder on the road I met the god-horse,
Over the saddle sunbeams,
Over the bit moonbeams,
And on bridle ends
Twinkled the morning star.

The sun's progress across the heavens is depicted in ancient songs:

Morning: What glorious hall stands shining
Behind the mountain in a valley deep!
The lofty gates stand open wide
All glittering with silver.
Through the one God enters,
Through the second Mary, the gentle,
But through the third the Sun
With team of golden horses.

Noontide: The Sun his horses bathes in ocean deep,
Himself enthroned upon the mountain top,
Holding the golden reins within his grasp.

Sunset: The sun his daughter gives to wed (the evening glow)
Beyond the ocean in the German land;
The sons of the gods bear forth the bridal gifts,
Each forest tree receives its share,
The fir receives a golden glove,
The pine a robe of dark green cloth,
All forest larks get golden rings
Upon their slender fingers white.

They have a hymn to the Sun which has no doubt been somewhat altered in the course of centuries, but which still possesses a fresh and wonderful flower—a hymn of veda in Lithuanian—and at the same time testifies to the tender feelings this people could cherish for their unknown fellow mortals.

Oh, Sun, God's fair bright daughter,
Where didst so long thou tarry,
Where didst thine eye shed lustre,
Since when thou didst forsake us?

Far over sea and mountains
I guarded the forsaken,
Caressed the lonely shepherds
And showered golden treasures.

Oh Sun, God's fair bright daughter,
Who has so late and early
For thee the warm fires lighted
And spread thy couch with care?

In east and west are golden stars;
The morning star my fires lit,
The evening smoothed my couch;
My realm is far and wide.

The Lithuanian ideas have been further developed; the worship of nature itself and the revelation of its power was superseded, guiding forces being placed behind all that was visible and audible. Lightning, the most violent revelation in nature, became the symbol of the highest god, Perkūnas, the all powerful ruler of the Lithuanian heaven. For him is lighted from the beginning of time "the everlasting fire" and it burned in his honour to the last day of heathendom. Many honorary names have been bestowed upon him, he alone was feared as all-powerful,

invincible, he became the ruler and guardian of sun and moon. It was an ancient conception amongst the Lithuanians that the sun and the moon, children of the gods, were wedded, and the stars their children. But the moon and the stars roam at night, and the sun can never meet them, therefore he weeps morn and eve, hence the dew, and the tears of the sun are transformed into flowers, "saulės ašarėlės" (tears of the sun), each a picture of the sun; the daisy, the flower with the yellow centre and white petals, like rays. One of the oldest Lithuanian ballads, and there are but few of these left, relates the fate of the faithless moon:

It was in early spring time
The sun the moon did wed—
The sun arose so early,
The moon for good departed.

Alone the moon did wander
In morning star enamoured;
This roused Perkūnas' anger,
He cleft the moon asunder.

"Why didst thou leave the sungod
And roam alone at night-time
In morning star enamoured?"
Then grieved the moon exceeding.

When after rain the clouds disperse and the sun causes the rainbow to come forth, then the goddess Laumė, the beautiful goddess of the clouds, appears; there is a legend concerning her which as related by an old Lithuanian forty years ago is as follows:

Laumė was sitting one fine day in her marvelous, beautiful, jewelstudded chair, when she saw a handsome youth on earth, and filled with sudden love she spread out her girdle, the rainbow, and descended to the earth. A son was the fruit of this love and she called him Meilus (love). She came to him thrice every day to give him the breast. But the supreme god discovered her sinful act, her liaison with a mortal, and in anger he seized the babe and flung it over the mightiest clouds to the Seven Stars and cut off the mother's breasts, hacked them in pieces and strewed them around. The Lithuanians still call thunderbolts "Laumės papai" (the teats of Laumė), and the rainbow they call "Laumės juosta" (Laumės girdle). It was and perhaps still is the custom to say when a rainbow appears: "Laumė is enticing the gods."

When the sky is clear and the sun shines, then the goddess of Light holds her sway, Karaliūnė, a young and beautiful virgin, her head adorned by the sun, she wears a robe studded with stars and the moon buckles her wrist. The rosy dawn is her smile and jewels her tears;

when rain falls and the sun is shining, people say: "Karaliūnė weeps!"

Another somewhat dim deity was Laimė. The word still signifies happiness in Lithuanian, but heathen thought must at one time have associated certain natural phenomena with this goddess. It is said that at the beginning of the year she foretold its happenings; did she appear in green apparel it was a sign of happiness and prosperity to the people, were she in red apparel war was sure to follow, were she in black it foretold hunger and pestilence. Perhaps these prophecies alluded to the weather of the solstice.

The people of Samogitia (Žemaitija) called the god of the seas Divsvitis; for centuries far into the days of Christianity even as late as the middle of last century the fishermen when setting out in the morning sang songs to his praise, or besought his help:

Divsvitise, little god
Oh protect our boats,
Divsvitise, Divsvitise.

Of the amber, which was found in great quantities along the shores of Lithuania, a legend has been handed down giving a striking picture of the waves as the luring and enticing power which binds the human mind: the Queen of the Sea, the consort of the Divsvit, Jurata by name, possessed a magnificent palace deep under the blue waters of the Baltic; the walls were of the purest light amber, its thresholds were of gold and the roof was made of the scales of fishes, but the window panes were diamonds. One day Jurata dispatched all the pikes with messages to the nymphs of the Yura (a river in Samogitia) summoning them to a council.

They came and the Queen of the Sea thus addressed them: "Dear sisters and playmates, you are well aware that my father Praamzius (the everlasting-Perkūnas) the Lord of the Heavens, the sea, and the earth, has entrusted me with all power over these waters. Not she the smallest worm, not the tiniest fish has had any cause for complaint, all have lived in peace, no one has dared to take another's life. But how an audacious fisherman, Kastytis, from the borders of my domain where the river Svienta yields its homage, has dared to disturb our universal peace and order, he imprisons my unfortunate subjects in his net and kills them—whilst I myself would not presume to catch a single fish, even of the flounders to which I am very partial I eat but the half and cast the other half into the sea again. (This is the Lithuanian explanation of the crooked shape of the flounder). This audacious one must be punished.

Boats await us, friends let us sail to the shores of the Svienta; he is at this moment throwing his net. We will lure him to the bottom of the sea with our singing and dancing and smother him in our embraces, and his beautiful eyes which now bewitch all the maidens of Samogitia we will blind with sand and seaweed—and in a hundred boats of white amber singing magic songs they set out to accomplish their cruel revenge.

Soon they approach the shore, and the echo sends back the song of the goddess from the near forest—and they discover the foe sitting on the shore mending his net. The fisherman is young and handsome with high white forehead, and deep black hair. With content in his heart and a song on his lips he pursues his labour. When he hears the low enticing tones he raises his eyes and discovers the hundred glittering boats, the hundred maids of entrancing beauty and amongst them, crown on head and with sceptre of amber, the Queen of the Sea. They begin to lure him nearer with their song. The fisherman listens, looks at them with wonderment; he can hardly believe his eyes and knows not what to do. At last, bewitched by their treacherous charms, he rises and would throw himself into the arms of the goddess, but the Queen speaks and thus addresses him:

"Stay, thoughtless youth! thy sin is great and thou deservest the severest punishment but on one condition thou art forgiven. Thy youth and thy beauty have appeased my anger, if thou wilt swear to love me, thou shalt find happiness in my arms. But shouldst thou refuse the love of Queen Jurata, thy destruction is assured—choose!"

The youth knelt and swore he would love her forever.

"Now thou art mine, every evening I will come sailing to thee and on this mountain which after thee shall be called Kastytė I will meet thee."

She then stretched out her sceptre, the oars splashed, and she vanished.

A whole year passed, during which the Queen of the Baltic every evening sailed to the shore of her beloved.

But Perkūnas heard of this, and was exceeding wrath that a goddess should have loved a mortal. And one day when the Queen was returning from her beloved to her palace, Perkūnas flung a flash of lightning from the clouds, which cleft the waves of the sea, struck the Queen's palace and killed her; the palace of amber was shattered into a thousand pieces. The

fisherman was chained by "the Eternal" to a rock at the bottom of the sea, and the body of his beloved cast before him. He was eternally compelled with eyes fixed upon her to bemoan his unhappy fate. Therefore when the storm agitates the sea, one can hear distant groans, the sighs of the doomed youth, and when the sea throws up pieces of amber on the shore, they are fragments from the ruins of the palace of the Queen of the Sea.

In the river dwell the nymphs, young maidens deserted by their lovers, and who in despair threw themselves into the sea or the river: they are transformed into shadowy forms of luring women who threaten every swain with revenge; his doom was sealed when enticed by their song. It is the same story which is to be heard in every country of Europe, the myth of the sirens, of rusalkas, of elves transplanted into Lithuanian soil. An old Lithuanian song, though hardly a ballad proper, relates with words which might have been sung in all other tongues the story of these treacherous maidens:

Art thou young and lithe and fair,
Tears thou never needst to shed,
Live thy days content and merry,
But do not go near the river.

When the sun its course has compassed
And the moon is slowly rising,
Shining through the misty whiteness,
Mirrored in the placid river.

Thou wilt see the waters sever
Forming walls of glassy clearness,
Thou wilt see beneath the waters
What by day thou ne'er beheld.

Maidens dancing—not like earthly,
Light and fair and wondrous luring—
But thy wages will be gruesome,
Shouldst thou strive these maids to win.

Thou wilt hear a song enchanting,
Nightingale could sing no sweeter,
In this choir of thousand voices
Thou forgettest all things earthly.

Flee, oh foolish youth in terror
From the wiles of maidens dancing,
If thou stayest but a moment,
Thou art caught by wave and maiden.

(Lithuania, "The Awakening of a Nation,"
by Age Meyer Benedictsen)

The Prince of Wales takes seventy-five trunks of clothes with him when he travels.

Porto Rico pravedė prohibicija 1917 m. referendumo būdu.

The patent office in Washington still receives from twenty-five to thirty applications a year for patents on perpetual motion.

We seldom repent talking too little, but very often talking too much. **La Bruyere.**

Rašo Kun. Dr. J. Navickas,
Liet. Vyčių Centro Dvasios Vadas.

KAME MANO GYVENIMO LAIMĖ?

Susivaldymas.

“Paleistuvystė ir betkoks susitepimas ar godulystė tenebūna nė minima jūsų tarpe, kaip pritinka šventiesiems.” (Efez. 5, 3.).

Ketvirtoji ir paskutinė žmogaus jėga yra jausmų pageidimas. Šitas pageidimas stengiasi išlaikyti žmogaus gyvybę ir giminę. Gyvybė yra palaikoma maistu, būtent valgiu bei gėrimu, ir giminė—gimdymu. Šitą pageidimą tvarko ir tobulina susivaldymo dorybė. Jausmų geiduliai yra toki intensyvūs, kad juose nepasireiškia dviejų kraštutinių (never defective, but always excessive). Todėl ir susivaldymo dorybė nėra vidurinis kelias tarp dviejų kraštutinių, bet yra vien geras įprotys stipriai valdąs begalinių jausmų troškimus. Nesuvaldomas jausmų pageidimas apsirėškia persivalgymu, pasigėrimu ir paleistuvavimu.

Kai kas gali pasakyti, kad toks susivaldymo dorybės aptarimas yra netikslus, nes pavyzdžiui, visiškai sveikų neįvykimas arba neapsivedimas—neištekėjimas kaip tik ir yra kraštutinis. Visų pirma reikia atskirti įsakymą nuo patarimo. Antra, reikia neužmiršti, kad ne kiekvienas doras pasielgimas yra būtinas (not every act morally praiseworthy is also obligatory). Kur baigiasi pareiga, ten prasideda kilnumas (where duty ends, generosity begins). Dorybė ne visuomet tėra tarp dviejų kraštutinių, bet kartais atsiranda tarp blogo įpročio ir gero įpročio arba dorybės, pavyzdžiui tarp teisingumo ir turto aikvojinimo randasi duosnumo dorybė. Kaip duosnumas yra tobulesnis už teisingumą, taip nekaltybė (virginity) yra tobulesnė už skastybę (chastity). Dorybės yra visiems būtinos, bet tobulybė tėra tiksliai sektinas patarimas, todėl pirmiau būtinai reikia būti teisingu ir, jeigu išgali, gera būti ir duosniu.

Pagaliau vidurinis kelias (a golden mean) nėra vienas ir tas pats visiems žmonėms. Stiprus asmuo gali išgerti ir pusę bonkos—nieko neįaus, kitam gi užtenka ir dviejų stiklelių, kad pasigertų. Kai kuriems todėl visiškai nuo sveikų užsilaikymas nėra tobulybė, bet paprastas būtinumas ir pareiga (a downright duty), nes jie

prarado tvarką ir vienintėlis būdas būti blaivais—visai negerti. Girtuokliai yra tartum ligoniai, kurių ligos vaistas yra visiškai sveikų neįvykimas.

Pirmutinis jausmų nesuvaldymas yra *persivalgymas*. Jeigu žmogus neįvyktų, jisai numirtų. Bet tame valgyje turi būti saikas. Šv. Bažnyčia, teikdama prėgą žmonėms lavintis susivaldymo dorybėje, įsako tam tikromis dienomis užlaikyti pasninką, kurio laužymas yra nuodėmė. Tasai pasninkas yra dvejopas: neįvykimas ir nedavalykimas (abstinence and fast). Kiekvieną penktadienį, Kristaus mirties ant kryžiaus atminimui, katalikai neįvalgo mėsos—neįvalgymo pasninkas. Gavėnios metu žmonės mažiau teįvalgo—nedavalykimo pasninkas. Keleta dienų per metus, ypatingai prie didelių švenčių prisiruoti, yra pilnas—neįvalgymo ir nedavalykimo—pasninkas.

Mintis, kad pasninkas kenkia sveikatai, yra klaidinga. Žmonės, gerai pažįstą mediciną, savo sveikatos dėlei pasninkauja ir be Bažnyčios įsakymų. Kai kurie mokslininkai tvirtina, kad žmogus visiškai neturi valgyti mėsos, bet vien tik daržoves ir vaisius. Šita idėja žmonėse plečiasi ir yra daugelis žmonių, vegetarais vadinamų, kurie tiksliai daržovėmis ir vaisiais minta. Šitai problemai išrišti tenka chemijos bei anatomijos mokslams, ne teologijai. Bet su laiku gal tekti ir teologijai, nes čia Amerikoje valdžia nurodo ką žmogus turi gerti arba negerti, tai gali nurodyti ką tasai žmogus turi ir valgyti.

Antrasis jausmų pageidimo nesuvaldymas yra pasigėrimas. Šito pasielgimo prasikaltimas yra tame, kad žmogus, Dievo paveikslu sukurtas, savo liuosa valia nustoja proto, žemiau už neprotinę gyvulį nupuldamas. Maža yra nedorybių, kurios savo niekšumu pralenkia girtuoklybę. Tasai prasikaltimas didėja, kuomet girtas žmogus daisleidžia įvairių kitų baurių prasikaltimų. Nėra nedorybės, kurios girtas nepapildytų.

Gal kas mano, kad girtas už savo darbus neatsako. Taip, jisai yra kaltas ne pasielgime, bet to pasielgimo priežastyje; jeigu nebūtų pasigėręs, blaivus—tų nuodėmių nebūtų papildęs. Šv. Tamas, rašydamas apie girtuoklybę, mini daugybę nedorybių, kurios dygsta iš girtuoklybės, būtent: paikas linksmumas, apjuokimas, nešvarumas, plepėjimas ir proto atbukimas. Deja, jeigu šv. Tamas būtų kuomet nors aplankęs girtuoklių namus, jisai būtų radęs daug daugiau girtuoklybės nedorybių, negu kad jisai išskaičiuoja, ir tai daug baurėsnė už jo minėtasias.

Kuomet pasigėrimas virsta girtuoklybe, reikiama kuomet nuodėmės pagimdo nedorybę (a vice), tuomet žmogus jau žuvęs su kūnu ir siela. Girtuoklybė žmogui teteikia skurdą, ligas ir amžiną

prazūti. Suvargusios bei suirusios šeimynos, bepročių namų, kalėjimų, ligonbučių ir įvairių prieglaudų įnamiai tai 90% girtuoklybės nelaimingos aukos. Pasigerti vyrui yra gėda, pasigerti moteriškai—prapultis. Visos mergaitės, kurios savo dorą parduoda už pinigą, mėgsta svaigalus. Girtuoklystė yra paleistuvystės pradžia. Reiškia jausmų nedorybės eina išvien. Išminčius Saliamonas, kalbėdamas apie girtuoklius, štai ka sako: "Kam deja? Keno tėvui deja? Kam vaidai? Kam duobės? Kam be priežasties žaizdos? Kam paraudusios akys? Argi ne tiems, kurie gaišta prie vyno ir rūpinasi tuštiniu taurių? Nežiūrėk į vyną, kad jis gelsvai žiba, kad jo varsa stikle blizga. Jis įeina švelniai, bet galų gale įgelia kaip žaltys, ir kaip angis išlieja nuodus." (Pat. 23, 29-32). Vokiečiai turi šiuo atvėju tinkamą išsireiškimą: Wein, Weib und Gesang!" Štai kas suardo jaunimo gyvenimą.

Nelaiminga Amerika su prohibicijos įvedimu. Mūsų namai šandie smuklėmis virto. Geria vyrai, geria moters; geria tėvai, geria vaikai; geria jaunikaičiai, geria merginos. Jaunime, kur mes einame? kame mūsų ateitis? Neužmirškime niekumet, kad koks šandie jaunimas, tokia bus rytoj visuomenė. Aš negaliu įsivaizduoti nieko biauresnio, kaip jaunikaitį, ar dar baisiau, merginą girtą. Lietuvos Vyčiai, jūs dar matote, nes jūsų akys dar degtine neužpiltos; jūs dar suprantate, nes girtuoklybė jums proto dar neatėmė—supraskite visą girtuoklybės baisenybę ir giliai savo širdyje padarykite tvirtą pasirinkimą savo gyvenime daugiau vengti svaigalų, negu mirties! Jaunime, neužmiršk senuolių patarimo—netekėk už jaunikaitio ir nevesk merginos, kurie yra žinomi svaigalų mėgėjai! Šeimoje toksai tėvas arba motina pragers namus, pragers vaikus, pragers savo nemirtingą sielą.

Trečiasis jausmų pageidimo nesuvaldymas yra paleistuvavimas. Šv. Augustinas sako: "quotidiana pugna—rara victoria—kasdieninė kova—retas laimėjimas," nes kiekviena paleistuvinga mintis yra nuodėmė. Jeigu žmogus nesuvaldo savo minčių, leidžia joms blaškytis nedorose svajonėse, jisai savo prote paleistuvauja. Nešvarios mintys, nedoros knygos, netinkami paveikslai, biaurūs teatrų vaidinimai—tai nedorybės nuodai, kurie užteršia žmogaus vaizduotę (the imagination). Užsikrėtusi vaizduotė atsimuša į žmogaus jausmus, kurie ieško sau užsiganėdinimo. Tuomet įvyksta prasikaltimas arba nuodėmė ne mintimi, bet pasielgimu. Ir išpažintyje neužtenka pasakyti: "turėjau blogų minčių," bet aiškiai reikia pažymėti, kad "nedorai pasielgiau." Jaunikaitis ar mergaitė, esą šitokiame stovyje, dorniai ištvirksta. Kartą ištvirkę, jie ieško sau pa-

našių ištvirkėlių ir tuomet brenda į purvą, nesu-silaikydami, nes neįstengia savo ištvirkimui atsi-laikyti.

Toki ištvirkėliai, jaunikaičiai ar mergaitės, vaduojasi šių dienų gatvės pradu: "do as you like, so long as you do it on the quiet; there must be no scandals!" Šitas pradas yra ištvirkusio pasaulio obalsis. Bet kuomet ateis laikas su šiuo pasauliu skirtis (after the world has done with us, and we with the world), "mes visi turime pasirodyti prieš Kristaus teismo sostą, kad kiekvienas atsiimtų, kaip kas, kūne būdamas, elgėsi—gera ar pikta!" (2 Kor. 5, 10). Šv. Paulius aiškiai nurodo kas laukia ištvirkėlių, kuomet jisai sako: "Kūno darbai yra matomi; jie yra: paleistuvystė, susitepimas, begėdystė, pasileidimas; neapykantos, žmogžudystės, girtuokliavi-mai, apsirijimai ir į tuos panašūs dalykai... kurie tai daro, tie negaus Dievo karalystės." Gal. 5, 19 ir 21).

— o —

J. Naruševičius

KAS TIK GYVENANT ŽMONĖMS REIKIA.

Kas tik gyvenant žmonėms reikia,
Gamta apščiau visiems suteikia;
Bet mes gyvenam n'įsmirtingai
Ir elgiamės dažnai klaidingai:
Negalime išsimokinti
Jos dovanom's pasidalinti.
Pavyzdžiui, maisto reikalingo
Daugiau visuomet pas turtingą,
O vargšas gauna pelną menką—
Dažnai net duonos neužtenka.
Vieni tūr blogą apetitą,
Nemėgsta valgio to ar kito
Ir nusiskundžia, aimanuoja,
Kad nelaimingai jie gyvuoja.
Kiti tūr gerą apetitą;
Kas per nauda jiems yr' iš šito?
Jei dažnai duonos nebeturi
Ir badas jiems akysna žiūri?
Ir taip: gamta negal įtikti,
Visiems gera, duosni palikti,
Jei žmonės jos pažint nenori,
Iš prigimimo yr' nedori,
Viens kitą žudo ir kankina
Ir meilės artimo nežino;
Vieni kitiems duoną nutraukia,
Todel gerovės nesulaukia.
Kol šito aiškiai nesuprasim,
Geresnio būvio neberasim.
Mūs pareiga kitiems padėti
Ir savo artimą mylėti
Taip, kaip Augščiausio įsakyta.
Tuomet sulauksim laimės rytą.

Pastabos ir Apžvalga.

Del vajuus. Nors naujų narių prirašymo vajuus oficialiai prasideda tik sausio 1 d., tečiau juo rūpinamasi ir prisirengimai jau yra daromi išanksto. Tai yra linksminantis apsireiškimas.

Ne vien kad kuopos yra jau susirūpinusios, bet ir apskričiai, kaip pavyzdžiui Naujos Anglijos Apskritis, daro nutarimus, prisirengimus, ūpą kelia, lengvina kuopoms darbą. Girdėti, kad Chicagos Apskritis sekančiame susirinkime žada ką nepaprasto, net rytiečius nustebinti vajuus reikale. Sako, kad didžiulias dovanas gausianti Chicaga. Visa organizacija lauksime tų siurpraižų.

Tik visi judėkime!

Lietuvos lyderis apie mus. Kaune išeinąs Lietuvos katalikų dienraštis "Rytas" patalpino pasikalbėjimą apie amerikiečius su Lietuvos Seimo nariu, Krikščionių Demokratų partijos lyderiu kun. A. Šmulksčiu, neseniai sugrįžusiu Lietuvos po aplankymo žymesnių lietuvių išeivijos kolonijų Amerikoje. Tame pasikalbėjime Seimo atstovas Šmulksčius palietė ir Amerikos lietuvių jaunimą. Jis gražiai sulieja tautinį susipratimą Lietuvoje augusių žmonių su Amerikoje auklētu jaunimu:

"Tautiškas Lietuvoje gimusių lietuvių susipratimas visuomet mane džiugindavo ir dalinai stebindavo. Jie aukojo ir jie aukoja tėvynei. Kiekviena žinia iš Lietuvos jiems maloni ir kiekvienas svečias iš Lietuvos žadina jų susidomėjimą. Yra tie toki pat vaišingi ir nuoširdūs žemaičiai, kapsai ar džūkai, kokių pilna rasi Lietuvoje. Jų vadinamuose pilnikuose ragauni lietuviško kumpio, skilandžio, sūrio ir kitokių skanėsių. Gauni ir alaus ir prie alaus. Amerikoje gimęs ir auklėtas jaunimas jau mažuma kitokios dvasios. Bet juos reikia suprasti. Tada ir jie, gal kiek savotiškai, pasirodo myli savo tėvų šalį. Rodos Brooklyno Vyčių kuopos jaunimas, niekeno neraginamas, surenka apie 80 dolerių Lietuvos reikalams ir tam tikru pasididžiavimu juos įteikia Federacijos Centru. Amerikoje gimusiam jaunimui Lietuva gali imponuoti mūsų jaunuomenės sportu, dainomis, drama ir opera."

Kun. Šmulksčius neveltui pakilo prie dabar užimamos aukštos vietos Lietuvos valstybiniaj- visuomeniniame gyvenime. Jis turi gabumą įžiūrėti ir pažinti apystovas gyvenimo, priežastis kokių apsireiškimų. Trumpame savo lankymosi metu pas mus jis jau pažino mūsų sunkią "kovą už tautinius idealus." Ir jis jau bando išrišti delko ta kova mums taip sunki:

"Kova už tautinius idealus Amerikoje yra labai sunki. Gyvenimo sukūrys griebia jaunuolį ir svaigina jam galvą Amerikos turtais, technika, politine Amerikos padėtimi ir svajojama laime. Kai kurie šiame sukūry skęsta. Bet taip atsi-

tinka ne tik lietuviams. Ir vokiečiai, pavyzdžiui, labai dažnai šin sukūrin pakliūva ir nutolsta nuo savo tėvynės. Vienoj vietoj užkalbinęs vokiškai jauną kunigą vokiečių, gavau atsakymą, jog vokiškai nemokaš. Paaiškėjo, jog to kunigo tėvai yra atkeliavę iš Vokietijos. Vadinas — pirmoji generacija jau nebesupranta tėvų kalbos. Gal tat buvo išimtis, tačiau daug labai reikšminga išimtis."

Ar jo paduodamos priežastys tikros mūsų supratimu, ar apima pilnai, yra svarstyтина. Bet jis jau riša. Tai daugiau negu daugelio mūsų yra daroma kurie esame gal ir visą savo amželi ligi šiol pragyventą praleidę šioj šalyj, tik dejonėms pasileidę išvydus savo liūdną ateitį, mažai ką darydami nustumimui jos kiek tolyn.

Kun. Šmulksčius pastebi, kad Amerikos "lietuviai greit prisitaiko prie vietos apystovų. Lietuviai irgi mėgsta tą, ką mėgsta ir kiti Amerikos gyventojai."

Juk tai yra viena priežasčių kuri palengvina mūsų žmonių ištautėjimą čionai. Taipgi delei to ir tie kurie kad ir Lietuvoj augę, sugrįžta tėvynėn ir jau negali tenai nurimti, stengiasi vėl "ištrūkti" į tą Ameriką. Pastebinama, kad moterų nenorinčių grįžti tėvynėn yra didesnis nušimtis negu vyrų. Jos jau per daug yra sutapūsios su patogumais šios šalies.

Skirtumas tarp Lietuvoj gimusių ir Amerikoje gimusių lietuvių, atstovo Šmulksčio nuomone, yra didelis:

"Tarp lietuvių gimusių Lietuvoje ir gimusių Amerikoje skirtumo yra didelio. Pirmiesiems yra artimas Lietuvos vargas, skurdas. Antriesiems imponuoja šalies turtingumas, ištaigingumas. Amerikiečiuose lietuviuose labai lengva sužadinti patriotiškas jausmas. Amer. lietuviai turi pinigų, bet jie nedaug teturi savų inteligentų. Šiuos galima suskaičiuoti ant pirštų."

Labai teisingai kun. Šmulksčius pasakė, kad nedaug teturime "savų inteligentų," tokių inteligentų kuriuos galėtume vadinti "savaisiais." Bet tikinėš, kad netolimoj ateityj mūsų aukštosios mokyklos, o ypač Tėvų Marijonų steigiamoji kolegija išauklės tokių inteligentų kuriuos dvasia ir darbu galėtume vadinti savaisiais.

Į klausimą kaip Lietuvos žmonės turi žiūrėti į savo išeiviją, reiškia į mus, kun. Šmulksčius atsako:

Į šį klausimą tiesioginiai atsakyti sunku. Daug pastebėjau davinių, kurie sako, kad išeivija Lietuvai yra žuvusi, bet daug pastebėjau ir tokių davinių, kurie rodo kaip tik priešingai... Norint patraukti išeiviją į savo pusę, reikėtų duoti jai moralės paspirties.

Mes turėtume daryti maišymų tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių jaunuolių. Yra kilusi mintis patraukti iš Amerikos į mūsų Universitetą Am. lietuvių jaunuolių, o iš Lietuvos nusiųsti į Amerikos universitetus keleta jaunuolių. Tas išeitų mums naudon. Amer. lietuvių jaunimo kuopose

yra daug patriotizmo, bet jis yra "šiltas." Mūsų studentai studijuodami Amerikoje galėtų ir patriotizmą užkurti, įžiebt.

Apie mainymosi jaunuoliais universitetuose jau turėtų pasvarstyti ne vien mes, bet ir Amerikos lietuvių moksleivių-studentų-alumnų organizacija Giedra ir tokia visuomeninė organizacija Kat. Federacija. Dalykas yra svarstyti ir visiems bekooperuojant, ypač šioms trims organizacijoms, gal ir prieitume prie pamėginimo tą sumanymą vykinti. Naudos iš to ir toms organizacijoms ir plačiajai visuomenei galėtų būti nemaža. Gal tas dalykas ką ir suinteresavo Lietuvoj ir bus kas nors veikiama. Amerikoj iniciatyvą tuo dalyku turėtų paimti vyriausioji mūsų visuomeninė organizacija—Kat. Federacija.

Klaipėdiečiai apsukrūs. Lietuvos laikraščiuose tilpo žinutė iš Klaipėdos, kad netrukus išeis Klaipėdos krašto Darbo Federacijos leidžiamasis laikraštis Darbo Balsas. Darbo Federacija yra Lietuvos krikščionių darbininkų organizacija. Politikoj dažniausia sudarydavo bloką su Krikščionių Demokratų partija ir Ūkininkų Sąjunga. Klaipėdos kraštui prisidėjus prie Lietuvos keli Darbo Federacijos skyriai tenai įsikūrė. Nors pereituose rinkimuose į seimelį nelaimėjo atstovo, tečiau stiprinama savo pozicijos ateičiai ką parodo ėjimas prie laikraščio išleidimo. Toks amerikoniškas apskrumas Klaipėdos krašto susipratusių krikščionių darbininkų yra sveikintinas. Jų to apskraus darbo geri vaisiai be abejo sieks plačiau negu jų pačių krašto gerove, bet palies ir visą tėvynę.

Skirtumai. Lietuvos jaunimo gyvenimas žymiai skiriasi nuo amerikiečių. Mūsų tėvynėj kasdieniniai užsiėmimai uždarbiautų yra ne toki kaip paprastai pas mus. Tenai daugumoj ant ūkių gyvena ir dirba, gi mes išėiviai daugiausia esame susispietę miestuose. Pas mus užsiėmimas darbu yra vienodas per visus metus. Lietuvoj didžiausias darbmetis prasideda pavasarį ir baigiasi rudenį. Maža tada turi liuoslaikio. Bet užtad žiemą darbas juos mažai tespaudžia, ir prie gerų šeimynų laisvo nuo darbo laiko turi gana daug. Kaip savo liuosąsias valandėles jaunimas sunaudoja, priklauso nuo jo susipratimo, stovio apšvietoj.

De Paul universiteto (Chicagoj) studentui, Petru Barakauskui, rašo jo sesuo iš Kėblių, Šiaulių parapijoj, kaip jaunimas tenai laiką praleidžia:

"Darbo namuose, kaip rudenį-žimos laike, yra gana mažai. Tai susirinkęs jaunimas vakarais skaitome, rašome, mokiname vienas kitą; mergaitės mokiname viena kitą rankdarbių ir

įvairių mezgimėlių. Rengiame vakarus ir įvairius pasilinksminimus. Taip šviečiamės vienas kitą."

Čia galima pastebėti didelį bendravimą, draugiškumą jaunimo tarpe, turinčio daugiau šeimyninio pobūdžio. To pas mus stoka dabar. Tą išplėšė ramios, draugijinės perversmės karo metu, išsitraukimas iš mūsų tarpo, suamerikonėjimas Lietuvoj augusių žmonių. Pas amerikiečius jankius draugavimas, pasilinksminimai taipgi turėdavo daugiau didelės šeimynos charakteristikų. Tas buvo kai gyveno labiau primityviu gyvenimu, prieš išstobulinimą pasilinksminimo objektų—krutamųjų paveikslų, didelių gražių salių ir orkestrų. Ten jaunimą labai patraukia. Susirenka retas vienas kitą pažįstas. Nėra tada ryšio tarp jų, nesiauklėja nuoširdumas, svetingumas, platesnio bendravimo mintis. Tas jau atsiliepia ir šeimyniniame ir valstybiniai-draugijiniame gyvenime.

Vyčių darbuotojams yra ko pamąstyti del ateities netik pačios mūsų organizacijos, bet ir gerove lietuvių išėivijos ir kaipo dalies šios valstybės gyventojų. Inėškime daugiau bendravimo, draugiškumo, šeimyninių charakteristikų netik į savo kuopas, bet ir tarp kuopų.

Remtinias tautos gyvas reikalas. Lietuvių kolegijos reikalingumas Amerikoj senai buvo jaučiamas. Jos steigimu pradėjo rūpintis ir viena ir kita organizacija. Įkurta ir kolegijos fondas. Kiti gyvi, neatidėliotini tautos reikalai ir stoka solidarumo tarp darbuotojų ir organizacijų vilkino kolegijos steigimo reikalą. Tas fondas labai silpnai augo, bet sumanymo visgi neišsivadėta.

Prieš pat pasaulinį karą Amerikon atvyko du Tėvų Marijonų vienuolijos nariu: kunigai F. Kudirka ir J. Kazakas. Jų skaičius ir pajėgos pradėjo greit stiprėti. Pasižymėjo savo išmintimi, pasišventimu ir nuveikimu darbų kokiais tik užsiėmė. Reikalui esant jie parsikviesdavo daugiau sau pajėgų iš Lietuvos. Daug jų mokslu yra pasižymėjusių.

Mūsų visuomenės vadai tą visą patėmiję matė išrišimą ir kolegijos steigimo klausimo. Suvertė tą sunkų darbą ant pečių Tėvų Marijonų kurių širdis neleidžia atmesti sunkaus, bet tautai ir Bažnyčiai svarbaus darbo. Jie jau per daugelį metų velka dienraščio leidimo sunkų jungą, paskui savaitrašti "Laivą." Dalyvauja ir visuomeninėj darbuotėj.

Prisiėmė darbą steigti bernaičiams kolegija. Juk iš patyrimo šimtų kolegijų ir universitetų šioj šalyj žinome, jog sunku yra jas įsteigti, o paskui nelengva jas ir palaikyti. Turi daug atsidėti ant aukų ir jų vedėjai turi skursti.

Tą mato ir Tėvai Marijonai. Tečiaus tas neatgrąšina jų nuo pradėti darbo. Tėvynės, tautos meilė ir gilus, tyrus krikščioniškumas duoda jiems įkvėpimo, paskatinimo prie vykinimo kolegijos reikalo.

Jie nori kuogreičiausia tą kolegiją įsteigti. Mokslinių jėgų jie turi, kitos dar ruošiamos. Stoka pinigų. Kolegijai reikia namų, visokių įrengimų, bibliotekos ir tas viskas šioj gadynėj nepigiai atsieina.

Toji įstaiga tarnaus mūsų visuomenei. Ten šviesis ir auklės mūsų būsimeji vadai, tarp kurių, be abejo, bus ir mūsų organizacijai, Vyčiams, šviesių darbuotojų, vadų. Jie bus pajėga kuri daug prisidės prie sulaikymo mūsų žmonių nuo ištautėjimo, mūsų organizacijų palaikymo.

Kad ir dabar Tėvai Marijonai nemažai prisideda prie mūsų organizacijos. Daug naudojamės jų leidžiamu dienraščiu. Jie visur teikia mums moralę paramą. Juk nemaža prisidėjo prie sustiprinimo mūsų kuopų su tikiybėmis misijomis bevazinėdamas Marijonų vienuolijos narys, pernai buvęs Centro dvasios vadas, kun. Dr. Ig. Česaitis. Šįmet mūsų Centro dvasios vadas, kun. Dr. J. Navickas, taipgi yra narys tos vienuolijos.

Todel mums tiek pat, jei ne labiau, privaloma remti tą tautės gyvą reikalą, gi Tėvams Marijonams sunkią našta; turėtume pagelbėti kuomi kas galėdami tiems pasišventusiems vienuoliams įsteigti tą kolegiją.

Vaičkaus teatras. Įžymusis scenos vaidila ir režisierius p. Vaičkus yra sutraukęs prie savęs chicagiečių gabesnes scenos artistines jėgas ir kas sekmadienis vaidina geresnius veikalus. Salę yra pasiėmę Hull House (prie Polk ir Halsted gvių), nedidelę, kad ir nešvarią, bet jaukią. Ta vieta yra prieinama visoms artimesnioms Chicagos lietuvių kolonijoms. Tečiaus iš tokios didelės Chicagos besigiriančios savo 60,000, net iki 100.000, nesueina nė 200 p. Vaičkaus teatro pamatyti, trečdalis vieno nuošimčio mažesnį skaičiu imant. Reikia nepaprastos ištvėmės tęsti darbą kuomet taip mažai gaunama paramos iš tos visuomenės kuriai tiek daug pasišvenčiama.

Dabar būrelis Vyčių lanko Vaičkaus teatrą, bet galėtų ir daugiau eiti pamatyti rinktines jėgas vaidinant sveikos dvasios veikalus, kai-kurie gan krikščioniški. Matyt p. Vaičkus vengia užgauti tikiybinių jausmų. Jam rūpi menas ir kėlimas tautinio susipratimo, sulaikymas iševijos nuo ištautėjimo. Tai idealisto siekiai, verti paramos.

Malonu pas Vyčius. Seinų kurijos kancleris ir įgaliotinis Amerikoje, kun. A. Steponaitis, ra-

šydamas "Draugo" Nr. 273, lapkr. 20 d., apie savo lankymosi Dievo Apveizdos kolonijoj (Chicago, Ill.) šitaip išsitaria apie tenykščius Vyčius (ten yra 4 kuopa): "Vyčiai" yra ypač stiprūs. Jų tarpe teko maloniai praleisti vienas vakaras. Jaunimas—tai tautos ateitis. Dieve jiems padėk darbuotis."

Cieplakas Vilniui. Lapkr. 16 d. Chicago Daily News korespondentas Hiram Kelly Moderwell, Romoj, prisiuntė savo dienraščiu gandą girdėtą Romoj, kad arkivyskupas Jonas Cieplakas yra paskirtas arkivyskupu Vilniui.

Kaip santikiai ir padėtis del Vilniaus dabar yra tai negalima tikėtis, kad šv. Sostas paskirtų Vilniui arkivyskupą lietuvį. Tečiaus ir lenkams šovinistams jis netaikė, neskyrė jų dvasios žmogaus.

Arkivyskupas yra pasaulij pasižymėjęs ne kaip lenkų koks darbuotojas, bet kaip savo—kartu ir mūsų tikėjimo—visos krikščionybės gynėjas. Jis jau yra ne kurios vienos tautos, bet pasaulio—tiek kiek krikščionybė siekia—žmogus.

Jis Vilniuje, galima tikėtis, nedasileis lenkų norams tarnauti—jis yra Dievo tarnas. Rusijoj katalikai buvo jo globon pavesti. Į lietuvius tenai jis labai prielankiai atsinešdavo.

Be abejo sunki bus jam padėtis Vilniuje, nes jis nenorės šokti lenkų užgaidoms, skriausti lietuvius ir baltgudžius. Bet griaužti jį taip kaip vyskupą Matulevičių gal neišdrįs, nes tai viena kad jų tautos žmogus, kita, kad pasaulio yra giliai gerbiamas už didvyrišką pildymą savo pareigų, pasiaukavimą savęs.

Prie šio arkivyskupo Vilniaus lietuvių padėtis gal kiek palengvės. Tokio įžymaus žmogaus paskyrimas tai vietai vėl pajudina tarptautinėj spaudoj lietuvių-lenkų santikius del Vilniaus, svilina lenkams akis.

Vienminčių konferencija. Lietuvos laikinojoj sostinėj, Kaune, gruodžio 29, 30 ir 31 dd. š. m. įvyks Pavasario Sąjungos metinė konferencija. Pranešime Lietuvos spaudoj apie tą konferenciją rašoma, kad "žada dalyvauti užsienių jaunimo organizacijų atstovai."

Vyčių himnas anglų kalboj. Paskutinėmis prieš spausdinant dienomis gavome nuo p. Stella Maris net kelis L. Vyčių himno vertimus į anglų kalbą. Talpinsime sekančiuose numeriuose. Gal kas kitas turite koki vertimą?

Abrahamas Lincoln'as buvo 52 metų amžiaus kai jį pirmą kartą išrinko Suv. Valstybių prezidentu.

Pirma knyga spausdinta Norvegijoj buvo almanachas, 1643 m.

Kas Girdėti.

NEPRIKLAUSOMOJ LIETUVOJ.

Lenkų melai del Lugano derybų nutraukimo. Lenkų spaudos kampanija prieš Lietuvą paskutiniuoju laiku pasiekė maximum akiplėšiskumo. Gyviausią melų objektą joje sudaro Lugano derybų nutraukimas. Visų pakraipų lenkų laikraščiai išsijuose stengiasi įtikinti savo visuomenę, kad derybos esą galutinai nenutrauktos, ir lietuvių spaudos pranešimus apie galutinį derybų finalą vadina netikrais. Savo pareiškimams paremti lenkai nesidrovi net falsifikuoti Lietuvos oficialinės agentūros "Eltos" pranešimus. Antai "Kurjer Poranny" spalį mėn. 30 d. duoda neva "Eltos" žinią iš Kauno, kad esą derybos galutinai nenutrauktos ir esą galimumo joms atnaujinti.

Tokios falsifikacijos vien parodo didelį lenkų susirūpinimą derybų nutraukimu ir norą bent panašiomis priemonėmis suteikti sau vilčių ateičiai del derybų atnaujinimo. Bet viltys bergždžios. Derybos del pačių lenkų nepasotinamų apetitų nutrauktos galutinai.

Seimo priimti svarbūs įstatymai. Lapkričio m. 6 d. Seimas priėmė III sk. "įstatymų rinkinio X tomo 830 str. II pastabos priedo pakeitimo projektą." Einant tuo įstatymu visi svetimšaliai, gyvenantieji Lietuvoj, turi likviduoti savo turtą iki 1926 m. balandžio m. 3 d. Kitaip tą turtą paima valstybė savo globon ir parduoda jį iš varžytinių. Gauti už parduotą turtą pinigai, išskaičius surištas su turto globojimu ir pardavimu sumas, gražinami savininkui.

Taip pat priimtas III skt. "žemės reformos įstatymo pakeitimas," kurio dvarų darbininkai ir nuomininkai, gavę žemės, einant žemės reformos įstatymu, gali naudotis dvaro gyvenamais trobesiais ir reikalingais podėliais iki 5 metų.

Naujas Klaipėdos gubernatorius. Klaipėdos krašto gubernatoriaus p. Budrio įteiktas atsistatydinimo prašymas priimtas. Nauju gubernatorium p. Respublikos Prezidentui pristatytas paskirti p. J. Žilius, Petisnė laikais buvęs Lietuvos konsulas Klaipėdoj.

Baigė. Lapkr. 4 d. baigė Leipcige aukštuosius komercijos mokslus Jonas Šereiva.

Gražinami Lietuvos varpai. Pranešama, kad spalį mėn. 9 d. Maskvoj Lietuvos komisijai varpų reavakuacijos reikalams perduota 125 varpai, bendro svorio 1,003 pūdai. Perdavimo aktą pasirašė užsienio reikalų komisiariato vardu p. Serebriany ir Lietuvos vardu p. Radaušis.

Italija ruošia prekybos sutartį su Lietuva. Sudarius prekybos sutartį su Vokietija, Italija norinti paruošti naujas prekybos sutartis su Ispanija, Lietuva ir Graikija.

LENKŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ.

Vilniaus lietuvių gimnazija. Šiomet Vilniaus lietuvių gimnazija minėjo savo gyvavimo dešimties metų sukaktuves. Per tuos metus ji iškentėjo didelį lenkų persekiojimą. 1921 m. rudenį jos mokinius lenkų žandarai išmetė laukan. Nuo to laiko ji pasivadino didžiojo lietuvių kovotojo Vytauto Didžiojo vardu. Ir Kaune Vilniaus lietuvių gimnazijos sukaktuvė buvo paminėtos. Liko net įsteigta prie lietuvių vilniečių sekcija rinkti Vilniaus lietuviams moksleiviams šelpti.

Žudosi. Nesenai Vilniaus miesto gyventojus nustebino žinėlė apie stambios žydų prekybos firmos direktoriaus Muškato pasikorimą del finansinių priežasčių. Bet dar labiau visi nustebė, kai del tų pačių priežasčių pasikorė krikščionių pirklų dr-jos pirmininkas ir stambus Vilniaus pramonininkas Pac-Pomarnackis. Šis žmogus jau turėjo 62 metus amžiaus. Tai vis lenkų bankroto pasekmės.

Suimtas už pasisavinimą pinigų. Suimtas Vilniaus apygardos teismo valst. gynėjas Hurčinas. Suėmimas

padarė didelę sensaciją mieste. Hurčinas, pasak spaudos, turėdamas savo žinioj depozito pinigus, pasisavino iš jų 30,000 zlotų.

Del mažos apyvartos pastaruoju laiku Vilniuj likvidavosi kai kurios autobusų firmos.

SPORTAS.

COMING, BUT NOT GETTING HERE.

Chicago, Ill. The scores of the K of L Chicago District Bowling League players are coming and coming—only in promises. That is why they do not get here. But keep watching this space. We cannot be disappointed beyond hope.

* * *

American girl swimmers established thirty-six new national and world records this year. Miss Ethel McGary of the Women's Swimming association of New York alone accounts for new marks in fourteen different events.

* * *

Žiemai užėjus ristynės prasidėjo. Tarp ristikų yra ir stiprių, vikrių lietuvių. Tad jie dabar sporto srity ir reklamuoja lietuvių vardą svetimtaučių publikoj ir spaudoj. Jie jau garsindavo lietuvių vardą tarp svetimtaučių dar prieš mūsų svaidininkų laikus.

* * *

Horse racing is the greatest of all sports in France. Daily attendances run from 20,000 to 40,000, and on Sundays the number of spectators varies from 50,000 to 100,000.

* * *

PATIENTLY WAITING.

Gary, Ind.—This space, and lots more of it, is waiting for the correspondent of the K of L 82nd Chapter's athletic circle to fill it with news of the circle's activities—only a promise to fulfill.

* * *

A billiard player walks an average of a mile in a 100-point balkline match.

* * *

Robert Haviland, aged 16, is distinguished as the youngest jockey in action on the American turf.

* * *

DIFFERENCE IN RECORDS.

The sister spoke admiringly to the collegian who was calling on her after field day, at which she had been present.

"And how they did applaud when you broke that record!"

Her little brother, who overheard, sniffed indignantly. "Pa didn't applaud me for the one I broke, he complained. "He licked me."

* * *

LIETUVOJE.

Naujas sporto klūbas. Kaunas. Susisiekimo ministerijos tarnautojai įsisteigė sporto klūbą, kurio įstatai spalį mėn. 17 d. įregistruoti pas apskrities viršininką. Klūbas tuo tarpu apims tik Kauno esančius susisiekimo ministerijos įstaigų tarnautojus. Ateity tas veikimas manoma praplėsti ir provincijoj esančių susisiekimo ministerijos tarnautojų tarpe.

* * *

Ukmergė. Futbolas—bendrai sportas Ukmergiečiams tapo šventadienio savo rūšies pramoga. Beveik kiekvieną šventadienį aikštėj prie žydų kapinių įvyksta įvairių komandų futbolo rungtynės, kur susirenka daug žiūrėtojų. Šią vasarą rungtis buvo atvykę Utenos, Jonavos ir kitų vietų (žydų) komandos; spalį 25 įvyko futbolo rungtynės tarp vietos LFLS ir mokytojų kursų "Sakaliečių" komandų 2:0 pirmųjų naudai. Vieta sportui nepatogi, smėliuota ir gerai neįrengta.

Kas Jaunimo Veikiama.

L. VYČIŲ NAUJOS ANGLIJOS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS. Protokolas L. Vyčių Naujos Anglijos pusmetinio suvažiavimo, kuris įvyko spalio 18 d., 1925 m., Šv. Kazimiero parapijos salėj, 335 Smith St., Providence, R. I.

Posėdį atidarė pirmininkas V. T. Savickas, 2:10 val. po pietų. Maldą atkalbėjo vietos klebonas kun. Kavaliauskas ir pasakė trumpą prakalbėlę. Kartu širdingai sveikino delegatus linkėdamas rimtai svarstyti reikalus ir padarytus nutarimus būtinai gyveniman įvykdyti. Pirm klebono prakalbos visi sustoję, A. Kiburiūtei pianu skambinant, sudainavo Lietuvos ir Vyčių himnus, kurie puikiai išėjo.

Posėdžio valdyba: pirm. V. T. Savickas, rašt. A. M. Šliūziūtė, vice-pirm. V. Medonis, įnešimų ir mandatų tvarkymui: Al. Ivaška, A. K. Stašaitė, tvarkdarys V. Stankus.

Delegatai buvo šie: 17-tos kp., So. Boston, Mass.: J. Babinskiūtė, B. Lukoševičiūtė, A. Kiburiūtė, A. Ivaška, V. Medonis, V. T. Savickas, J. L. Petrauskas.

18-tos kp., Cambridge, Mass.: P. Skanda, O. M. Šimbelaitė, E. Lenkauskiūtė, A. M. Šliūziūtė, J. Vinciušas, K. Bakaveckaitė, J. Gendvilis, V. Gendvilis, J. Kalinauskas, Al. Kalinauskas.

26-tos kp., Worcester, Mass.: M. Velyvis, Z. Kaulakis, P. Karolėlis, A. Glavickiūtė, S. Vaškelevičius.

27-tos kp., Norwood, Mass.: K. Viesula, G. Kakinuskas, E. Čeikiūtė, O. Viesaliūtė, A. Madneckis, A. Keršiuūtė, A. Vaikeziūtė, K. Kašėta.

48-tos kp., Lawrence, Mass.: M. Mikuliūtė, E. Šimoniūtė, J. A. Kriviūtė, K. Banevičius, I. Kalėva.

103-čios kp., Providence, R. I.: V. Stankus, J. Daugvekiūtė, V. Baliukonis, J. Dzekevičiūtė, E. Verbickiūtė, O. Zlietniūtė.

Nuo Centro, A. K. Stašaitė. Svečių užsiregistravo 10, daugiausia vietinės kuopos nariai.

Iš 2-ros kp., Lewiston, Me.: laišką prisiuntė del kokios priežasties negalėjo delegatų prisiųsti. Su laišku buvo ir raportas savo veikimo kuopoje. Laiškas su raportu buvo priimti.

Iš 10-tos kp., Athol, Mass.; 20-tos kp., Nashua, N. H.; 1-mos kp., Montello, Mass., delegatų nepribuvo, nei laiškų neprisiuntė.

Apskritys papeikia tas kuopas, kurios nedalyvauja suvažiavimuose ir atsakymo į laiškus neduoda. Pageidaujama, kad tos kuopos ant toliaus laikytės Apskrities įstatymų ir dalyvautų suvažiavimuose ir užsimekėtų metinę mokesčių į Apskrities išdą.

Protokolas metinio suvažiavimo skaityta ir vienbalsiai priimta.

Mandatų ir įnešimų peržiūrėtojai išdavė raportą, jog visi mandatai buvo geroj tvarkoj. Raportą priėmė.

Buvusios "gegužinės" liepos 4 d. 1925 "Palangoje" šeimininkų I. P. Kalevos ir V. T. Savicko raportai tapo priimti. Pėno, pasidalinus su parapija, liko \$90.13, nors tą dieną ir buvo lietinga.

Laiškas nuo adv. A. Kneizio, Apskrities organizatoriaus, sveikinantis delegatus, tapo priimtas kartu su raportu. Iš raporto pasirodė, kad kuopos nekviėtė arba nerengė prakalbų, todėl neturėjo progos ką veikti. Pasizada pagelbėti kuopoms kurios reikalais ir ragina rengti prakalbas. Antrasis organizatorius, J. Spranaitis, nepribuvo, nei raporto neprisiuntė. (Jis yra išvažiavęs į N. J. valstiją).

Sporto skyriaus organizatorius S. Vaškelevičius išdavė raportą. Kuopos nereikalavo nuo jo pagalbos, todėl nieko ypatingo neveikė, bet pasizadėjo trumpoj ateityj visus nustebinti veikimu. Raportas tapo priimtas.

Merginų sporto skyriaus organizatorės B. Lukoševičiūtės raportas buvo beveik panašus į vaikinių sporto skyriaus organizatoriaus; neprisiuntė jai klausimų, todėl nieko negalėjo veikti. Raportą priėmė.

Apskritys pageidauja, taipgi ir organizatoriai, kad kuopos kurtų, kur dar neturi, sporto skyrius-ratelius vaikiniams, kaip basketball, baseball; merginoms "squash-ball" ir kitokių žaidimų.

Pašalpos skyriaus reikale nutarta išrinkti iš kiekvienos kuopos vieną ar du kaipo agentus, kurie vaikščiotų per namus prirašinėdami narius.

"Seimo" delegatų S. Vaškelevičiaus ir A. Ivaškos raportai tapo priimti.

Laiškas skaitytas ir priimtas nuo buvusios Apskrities vice-pirmininkės E. Stoškiūtės, kuri atsakė nuo valdybos, nes apeleido Naują Angliją ir įstojė į Šv. Kazimiero vienuolyną, Chicagoje. Jos vieton išrinkta A. Kiburiūtė.

Laiškas nuo dvasios vado kun. P. M. Juro tapo priimtas gausiu delnais plojimu ir dideliu džiaugsmu. Daug naudingų patarimų ir gražų pasveikinimą delegatams prisiuntė.

Sekė kuopų raportai. Raportai skambėjo beveik kaip ir metiniame suvažiavime. Kai-kurios kuopos geriau gyvuoja, kai-kurios silpniau. Pageidaujama, kad visos kuopos labiau subrustų ir pradėtų gyviau veikti visos kartu, ne silpniau viena už kitą.

Užkvietimas buvo nuo 18-tos kp. Cambridge, Mass. laikyti metinį suvažiavimą tenai. Užkvietimas tapo priimtas gausiu delnais plojimu.

Buvo įnešimas kaslink "Aukso Kardo." Apskričiai apsvarsčius, nutarta, kad būtų "Aukso Kardas" realizuotas.

Daugiau domės kreipti į sporto populerizavimą. Tuo tikslu bus sudaryta žiemos laiku 'basketball' Naujos Anglijos kuopų lyga. Nutarė, kad kaip pradės veikti nupirkti 'Loving cup' ir paskirti tai kuopai, kuri laimės daugiausia žaidimų.

Įnešimas, kad prie 'naujų narių' vajaus rengtis su prakalbotomis. Apskritys tą įnešimą patvirtino ir tuo darbu rūpintis palikta organizatoriui adv. A. Kneiziui su valdyba ir, kad jie stengtūsi surengti prakalbas kiekvienai kuopai 'Vajaus laike.' Kalbėtojais pasizadėję yra dvasios vadas kun. Pr. M. Juras, adv. A. Kneizys ir kiti.

Apskritys pageidauja, kad kuopos suorganizuotų debatus ir literatinius ratelius ir rengtų debatus vienos su kitomis.

Įnešimas, kad 'Ateitininkams' paskirti auką dešimtis dolerių (\$10). Apskritys priėmė įnešimą ir nutarė auką priduoti Ateitininkų atstovams.

Buvo įnešimas, kad Apskritys prisidėtų prie mažinimo Centro skolų. Apsvarstę plačiau koku būdu būtų geriausia prisidėti nutarė ateinančios metinės "Gegužinės" kuri įvyks liepos 4 d. 1926 m., visą pelną skirti "Vyties" skolų naikinimui.

Surasti ateinančiai "Gegužinei" vietą išrinkta komisija iš sekančių asmenų: J. Kalinauskas, V. Stankus, K. Kašėta, I. Kaleva.

Sesijos užsibaigė 5:30 val. po pietų su maldą kurią atkalbėjo pirm. V. T. Savickas.

Po susirinkimo vietos "Vyčiai" pavaišino delegatus gardžiais užkandžiais.

Vietos Vyčiai-Vytės su savo dvasios vadu tikro Lieuviško svetingumo parodė delegatams.

Šis suvažiavimas buvo gyvas ir linksmas. Visų ūpas buvo pakilęs ir tikimės, kad po šio suvažiavimo jaunimas visu smarkumu griebis prie darbo.

V. T. Savickas, Pirm.,
A. M. Šliūziūtė, Rašt.

P. S. Naujos vice-pirmininkės antrašas—A. M. Kiburiūtė, 465 Columbia Rd., Dorchester, Mass.

CHICAGO, ILL. Bunco party. L. Vyčių Chicagos Apskritis rengia "Bunco party" šeštadienį, gruodžio 12 d. vakare, Dievo Apveizdos parap. svet., prie 18-tos ir Union g-vių. **Koresp.**

SO. BOSTON, MASS. Debatai. Lapkričio 12 d., Vyčių kambariuose įvyko pirmi rudens debatai, parengti Vyčių Debatų Ratelio. Tema buvo: "Kas svarbesnis, garas ar elektra." Afirmatyvei pusei pasisekė įtikrinti publiką, kad garas svarbesnis už elektrą, nes garas ją pagamina, todėl ir balsavo didžiuma už garą. Publika irgi dalyvavo diskusijose. **Koresp.**

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonija. Lapkričio 12 d. L. Vyčių 4 kp. surengė "Bunco Party," draugišką vakarėlį. Nors oras buvo labai nemalonus, lijo, visgi žmonių pusėtinai susirinko ir linksmai laiką praleido. Po žaidimų kp. pirmininkas, S. Šimulis, susirinkusių paprašė sėdynes sutraukti prie vienos vietos ir padaryti trumpą posėdį, kol komisija peržiūrės žaidimų korčiukes.

Pirmiausia buvo kalbėta apie vakarą, kuriame rengiami šokiai svaidininkų naudai 22 d. lapkričio, sekmadienio vakare. Kad gerai pasisektų buvo daug kalbėta, nes kuopa yra pažadėjęs svaidininkams duoti dovanų \$210. Iš uždirbtų pinigų bus pakelta puota ir tada bus dalinamos dovanos. Čia paprašė pirmininkas vietinį kleboną kun. I. Albavičių ką nors pasakyti. Mūsų didis prietelius, kun. Albavičius, ragino visus prie didesnio veikimo, darbuotis žiemos laiku, lankyti susirinkimus ir turėti daugiau draugiškumo. Baigdamas kalbėti pristatė brangų svetį iš Lietuvos, kun. A. Steponaitį. Jis sveikino jaunimą nuo Seinų vyskupo, nuo Ateitininkų, Pavasarininkų ir linkėjo viso gero Vyčiams. Daug naujų dalykų pranešė apie Lietuvos jaunimą, ypač apie pavasarininkus, su kuriais turėtume turėti bendrų ryšių. Ateinantį pavasarį iš Lietuvos žada atvykti pavasarininkų atstovai susipažinti su vyčiais. 1927 m. pavasarininkai Kaune turės didžiausią kongresą. Bus į jį kviečiami iš Amerikos Vyčiai.

Svečio kalba visiems labai patiko. Su didžiausiu įdomavimu visi klausė. Kuopos pirmininkas visų narių vardu dėkojo sveičiui ir prašė parvežti geriausių ilnkėjų nuo mūsų kuopos, iš Dievo Apveizdos parap.

Po visų kalbų pradėjo dalinti dovanas. Pirmą laimėjo A. Laurynaitis, antrą Ona Viltrakaitė ir t.t.

Reikia pažymėti, kad tas vakarėlis buvo suruoštas be jokios įžangos, o kiekvienas ką nors laimėjo, tuščias neparėjo namo. 4 kp. turi gerų narių, kurie įėjo į komisiją ir taip gražiai surengė minėtą vakarėlį. Jie ne tik stengėsi dovanų surinkti, bet ir patys nemažai aukojo, kaip A. Brazaitė, J. Bartušaitė, Vainoras, Šimulis, Jonas Macas ir kiti. **A. Petrusis.**

PATERSON, N. J. Vyčių judėjimas. Pas mus nors maža L. Vyčių kuopa, bet yra jautraus ir energingo jaunimo, ypatingai mūsų mergaitės yra jausmingos, sužadintos vyčių dvasia. Žinoma, vaikinai irgi nenori atsilikti.

Nepersenai buvo parengę saldinių vakarėlį, kur pelno liko gražaus ir jaunimo buvo gana daug.

Mūsų meno vedėjas J. Sprainaitis rengiasi perstatyti komediją "Pabaigtuvės." Mūsų mergaitės visos roles paėmusios. **Koresp.**

CHICAGO, ILL. West Side. L. Vyčių 24-ta kp. rengiasi prie triukšmingo paminėjimo kuopos 10 metų gyvavimo sukaktuvių. Čia Westsaidėj vadinama "jubiliejus." Kuopos nariai-ės praleidžia dabar savo liuoslaikį medžioklei, kad parūpinus pakaktinai kiškių mėsos iškilmingai jubiliejinei vakarienei, kuri bus gruodžio 13 d., parapijos svet. Dar prie tos gardžios vakarienės rūpestingai paruoštos Westsaidės pagarsėjusių šeiminių bus ir graži programa. Atvykę pamatysite nepaprastų dzyvų.

Kursai. Kuopa yra nutarusi įkurti vakarinius lietuvių kalbos lavinimos kursus. Paskui žinutėmis ir straips-

neliais užpildysime visus liet. kat. laikraščius. Išlavin-sime kandidatų-čių ir į "Vyties" redaktorius (Lauksime, Red.)

Vajus. Apie vajų dabar tylima. Tuotaru visos pa-stangos dedamos pasisekimui jubiliejinės vakarienės ir lietuvių kalbos lavinimos kursams. Apie vajų išgirsite per tą vakarienę. O paskui ta pirmoji vaju laimėjimo dovana jau kaip ir mūsų. Tą patikrins mūsų Antanai: Valonis su Peldžiumi, mūsų Simas (yes siree, Žibas), Vladas (sure Mike, Gataveckas) ir visi, visi.

Urving Bulvaras.

MASPETH, N. Y. "Halloween Party." Liet. Vyčių 110 kuopa surengė "Halloween Party" spalį 31 d., š. m., Liet. Piliėčių Klūbo salėj. Visi nariai gavo po du užkvietimu, kuriuos išdalino tarp savo draugų, iš kurių atsilankė suvirš šimtas.

Šitas vakarėlis buvo vienas puikiausių. Jaunimo tarpe taipgi buvo atsilankę senesnių, kurie labai džiaugėsi matydami savo dukreles ir sūnus taip gražiai besilinksminančius. Taipgi nereikia užmiršti, kad buvo visokių užkandžių ir gėrimų, kurie buvo duodami dykai. Užkandžius labai gardžiai padarė A. Okiūtė ir A. Kubiliūtė.

Juozas Gėrnus, vienas geriausių darbuotojų, aukojo vieną bakšą obuolių (150) ir tris svarus saldinių. Už savo mielaširdingumą visi kuopos nariai padėkojo jam delnais plojimu.

Čia reikia neužmiršti vieną veikiausių mergaičių mūsų kuopoj, tai Marė Laukaitė, kuri paskutinėj dienoj su pirmin. pagalba nuėjo į salę ir kuopuikiausiai ją papuošė, kad šiek tiek atrodytų kaip "Halloween Party." M. Laukaitė visados rūpinasi L. Vyčių reikalais, kaip kuopoj taip ir Apskrity; niekad neatsisako nuo komisijų ir visados atlieka savo pareigas sąžiningai. **Narys.**

CHICAGO, ILL. Brighton Park. Buvo garsinta, kad bus didelis surprizas po susirinkimo 36 kp. ketvirtadienį lapkr. 12 d. Trumpai apsvarsčius svarbesnius reikalus, prasidėjo programa. Tai buvo tikras koncertas. Girdėt dainos lydint pianui ir smuikui, bet artistų nesimatė: jie buvo už scenos. Tik pabaigoje pasirodė mūsų talentingi nariai: O. Rezgaitė, B. Perminaitė, M. Laurinkaitė—solistės, J. Jokubauskaitė (akompanistė) ir S. Jainskis (smuikininkas).

Debatai. 36-ta kuopa su 112-ta kp. rengia debatus. Įvyks ketvirtadienį gruodžio 10 d., McKinley Park sve-tainėj. Riš klausimą "Ar Dora Auga Su Civilizacija." Mūsų pusė yra neigiamoji (negatyvė)—sakome, kad dora neauga su civilizacija. Mūsų kuopos kalbėtojai yra šie: O. Rezgaitė, P. Balčiūnas ir S. Pieža. Visi chicagiečiai yra kviečiami į šį interesingą vakarą. Teisėjais bus Chicagos daktarai, advokatai ir kiti žmonės.

Svečias. Moksleivis V. Balanda, pirmininkas 112 kuopos, atsilankė į susirinkimą. Kalbėjo apie būsimus debatus.

Linksmi. Žaidimų laike visi pasirodė pusėtinai links-mi ir esame tikri, kad nesigaili atsilankę.

Daro pažangą. Kuopa auga ir progresuoja kasdieną. Pirmininkas P. Balsitis šiais metais darbavosi be poilsio. Turime viltį, kad ir ateityj jis tvirtai laikysis.

Koresp.

Prisirašė vargoninkas. Juozas Prakaitis dabar yra narys Liet. Vyčių 36 kuopos. Kuopa džiaugiasi, nes dabar turės daugiau jėgų.

Vietinė Vyčių kuopa auga labai sparčiai. Narių į kiekvieną susirinkimą labai daug atvyksta. Nė vienas nepraleidžia ketvirtadienio vakaro neatėjęs į susirinkimą.

Dabar kuopa daugiausia darbuojasi rengdama šokius. Kuopa rengiasi prie sulošimo teatro seserų Pranciškėčių Vaju tikslui. Šita kuopa džiaugiasi, kad nors ir taip gali patarnauti lietuvaiteš seserims.

Matytis šios kuopos obalsis yra, "darbuokis kol jaunias." Ši kuopa, vadovaujant pirmininkui P. Balsičiui, tai ir dirba.

Krin.

SO. BOSTON, MASS. Jono Kmito Literatinis Rateljis (Vyčių 17 kuopos) turėjo savo susirinkimą lapkričio 5 d. Į susirinkimą atsilankė nemažas būrys narių.

Susirinkimas nutarė kelis svarbius dalykus.

Kas antradienį Vyčių kambariai bus permaintyti į skaitymo kambarius. Čionai ant stalų bus gerų knygų ir žurnalų lietuvių ir anglų kalbose. Bus galima ramiai praleisti vakarą skaityme arba tie, kurie lanko mokyklas, savo pamokas priruošdami.

Kiekvienam susirinkime bus gramatikos dalykų paaiškinta. Pamokas ir paaiškinimus duos kun. F. W. Strauskas.

Nutarė istatus nurodžius šiam rateliui. Tas darbas pavesta stovinti valdybai.

Susirinkimas nors ne ilgas, bet buvo gan įdomus.

Atidarvta. Lapkričio 17 d. pirmą kartą buvo atidarvta "Skaitymo kambarys." Nariu pirmam kartui nemažai susirinko. Toliaus tikimės daugiau pasinaudos šią progą.

Mažutė.

CHICAGO, ILL. West Pullman. L. Vyčių 35 kuopa su šv. Kazimiero choru rengia teatrą su koncertu sekma-dieny, gruodžio 20 d., Bajorūno svet., 12001 So. Halsted g-vė, 7 val. vakare.

Koresp.

DETROIT, MICH. Pavarčius jaunimo laikraštuko "Vyties" lapus malonu yra matyti kaip kitur jaunimas gražiai darbuojasi, ir atsimenama kuomet mūsų kolonijos 79-ta kuopa žydėjo pilname gražume, atsižymėdama naujingais darbais tėvynės ir Bažnyčios labui. Deja, savo gyvybės daugiau neberodo ir nė kokio veikimo nematyti. Kame priežastis? Kur dingio jaunimas su savo gražiais veiksmais? Matote, gerbiamieji, kad jaunimas be vadų tarpininkavimo augti ir bujoti negali, tai, argi mes nerime vadų kuriems rūpėtų katalikiškas jaunimas? Taip, turime vadų, bet, deja, kad tie vadai yra nukrypę visai į atbulą pusę. Jiems jaunimo organizacija ne jų veislės padaras, ir man atrodo, kad mūsų vadams rūpi tik jų asmeniniai reikalai ir tuščia garbė. Jiems rūpi tik žinoti kas ką apie juos kalba ir mano, ir jeigu sužno per "donoščikus" savo, kas ten ką neprielankiai vadui išsireiškia, tai žinok, kad šetonų gausi pilną bušelj.

Mano supratimu, jeigu norite, brangūs vadai, kad kas jums gerbtų tai užsitarnaukit parodydami savo erą-zią širdį jaunimui. nes privalome žinoti lietuviuo nusistatyma ir būda, nes lietuvis nieko negerbia pirm laiko, bet širdingai gerbia tik tada, kada mato padarvius. nuveiktus gerus, naudingus darbus. Ale tokie vadai kurie smaugia katalikišką jaunimą, nuo katalikų plačios visuomenės pagarbos neužsitarnaus ir tegul jos nelaukia.

Aš būdamas bemokslis negaliu įsivaizduoti, kodėl mūsų mokslininkai yra taip nusistatę, nes jeigu mes rūpinimės tik tuo, kad žmogui reikalinga tik dirbti, valgyti, miegoti, poteriauti ir pinigų daugiausia surinkti, o visai užmiršt apie idėją ir prakilnų veikimą, tai kokiems galams mokyklos suolus trinti per keletą metų? Ar tam, kad užbaigtus moksla keikti ir šetonuoti drąsiai galėtumet? Man rodos, jūs, gerbiamieji mokslus baigusieji, tikslas ir uždaviniai turėtų būti aukštesni.

Rūtu labai malonu, kad likusieji 79 kp. nariai, nežiūrėdami esančių kliūčių, susiorganizuotu ir pradėtų laikyti susirinkimus nors sykį į mėnesį. Tuomi pareiktumete savo susipratimą ir parodytumete, kad mylite jaunimo organizaciją ir rūpinatės jaunimo ateitim.

Arškėtys.

Redakcijos prierasas. Skaudus tai įtarimas. Nesinori tikėti, kad tame garsiam Detroit, pasižymėjusioj 79 kp. prie to būtų prieita. Gal per vaju visi sueis krūvon, suglaus pečius prie darbo ir vėl 79 kp. žydės rody-

dama pavyzdį visai organizacijai. Tuomet netik Detroit'o eiliniai nariai, bet visa organizacija, visa išėivija, pasidžiaugs tos kuopos vadais ir jų darbais. Daug maloniau yra "Vytiš" dėti pągyrimus už pasidaravimą, negu pa-peikimus už ką nors. Lauksime malonesnių žinių iš 79 kuopos.

CHICAGO, ILL. 18-tos kolonijoj. L. Vyčių 4-ta kuopa rengia nepaprastą vakarą gruodžio 27 d. Dievo Apveizdos par. svet., pagerbimui savo svaidininkų (basebolininkų). 6 val. vak. visi prisės prie gardžios vakarienės laike kurios bus išpildyta graži programa. Svaidininkams bus išdalinta dovanos. Paskui seks puikūs šokiai. Vietinis jaunimas tikrai visas bus. Kviečiame ir kitų kolonijų jaunimą taipgi atsilankyti.

Bolmušių draugai.

WATERBURY, CONN. Lapkričio 8 d., 1925, 1 val. po piet, klūbo rūmuose, L. Vyčių 7-ta kp. laikė mėnesinį susirinkimą.

Nauji nariai: Konstancija Ališauskas, Vincas Adomavičius, Ant. Venslovas, Edv. Ališauskas, Juozas Zubras; jaunamečiai: Albertas Kalvaitis, Jonas Steponavičius, Edv. Griškauskas, Vladas Zanavičius, Elena Pultinavičius, Adelė Valaitis.

Krautuvės raportas: Spalių mėnesio pelnas \$93.66.

Namo prižiūrėtojo raportas: Viskas puikiai sekasi mūsų klūbe.

Vaikinų sporto raportas: Yra pasamdyta basketball coach. Manadžierius—Jonas Stankus, kapitonas—Juozas Alexandravičius.

Ferų komisija: Adelė Liutkiūtė, Olga Gečoniūtė, Ona Marčiukaitienė, Jonas Kairis ir Petras Lazauskas. Nutarta aukoti \$25 ferams.

"K."

BALTIMORE, MD. Vyčiai ir choras rengiasi prie vaidinimo veikalo "Motinos Širdis." Tik dar nėra paskelbta kada įvyks.

Amalas.

KEARNY, N. J. Lapkr. 2 d. bažnytinėj svet. buvo L. Vyčių 90 kuonos susirinkimas kurį atidarė pirm. P. Vėlyvis. Prisirašė nauji nariai: J. Jonaitis ir L. Krauskas.

Vakarienė. Nutarė renoti vakarienę no Naujų Metų pagerbimui nauju nariu. Tik nenustatė dienos.

Išdas. Taipgi nutarė kuonos pinigus padėti bankon, o nelaikyti pas save. Banke ir nušimtis augs. To reikalo atlikimui išrinko komisija kurion įėjo izd. V. Šeme-liūnas, pirm. P. Vėlyvis, K. Nakroša ir M. Akelevičiūtė.

Sportas. Sporto komisija, P. Vėlyvis ir J. Kuprusevičius, išdavė raportą. Turi smarkų basketball ratelį. Gerai žaidė. Stengsis jį ir toliau palaikyti. Po Kalėdų šauksis kitų kuopų, kad su jomis persiėmus. Raportas tapo priimtus delnais plojimu. Jie gražiai darbuojasi organizacijos labui ir aukština lietuvių vardą. Susirinkimas nutarė žaidėjams nupirkti naujus siūtus žalios spalvos ir uždėti juodas raides K of L Harrison. Pirkimo komisijon išrinko J. Kuprusevičių, M. Kemėžą ir vargoninką P. Odelį.

Skundas. Daug narių prisirašę nuo liepos mėn. nusiskundė, kad dar negauna organo. Pinigai yra pasiūsti Centru. Jei narys prisirašęs ir užsimokėjęs už pusę metų negauna organo, tai organizacija neina geryn, bet žemyn.

Ištirs. Antras pakeltas klausimas buvo, kad nariai ar narės, išėję iš namų nesilanko į susirinkimus, o parėję vėlai namo sako savo tėveliams, kad buvę Vyčių susirinkime. Nei tėveliai, nei Vyčiai nežino kur tokie bastosi. Ir jei tokie nariai-ės išdyksta, tai žmonės nepatyrę dalykų kaltina mūsų organizaciją. Nuspręsta ištirti iš abiejų pusių, merginų ir vaikinų, delko tie nariai-ės nesilanko į susirinkimus ir, kad po trijų ar keturių mėnesių išbraukti tokius narius lauk iš organizacijos. Kuopos susirinkimai įvyksta kas mėnesį pirmame pirmadienyj, bažnytinėj svetainėj, 8 val. vak.

ANTANAS VALONIS

jau ketvirtį metų yra L. Vyčių Centro išdinininku. Už savo pareigų gerą atlikimą seimuose pelno daug pagyrimo ir nuo užimamos vietos nepalikuosuoja. Jis taipgi yra išdinininku L. Vyčių Chicagos Apskrities; uolus darbuotojas L. V. 24-tos kp., jos pirmininkas. Jis pavaduoja Centro pirmininką organizacijos reikaluose prie Centro, Chicagoj.

Kuopų rašt. antrašai. Taipgi pakelta klausimas, delko Centras neskelbia organe visų N. Y. ir N. J. kuopų ir apskrities raštininkų antrašų. Negalima susinešti su kitomis kuopomis.

Vietinė kuopa stovi neblogiausiai. Rašt. J. St.

CLEVELAND, OHIO. Susirinkimas. Lapkričio 9 d. L. Vyčių 25 kp. laikė mėnesinį susirinkimą, kurs nariais nors nebuvo skaitlingas, bet svarbus rimtais nutarimais. Šiame sus-me, berods, prie kuopos prisirašė viena nauja narė (jos vardo neteko man sužinoti).

Buvo išduoti įvairių komisijų raportai, tarp kurių vienas buvo iš pereito sus-mo, tai nuo "Ūkininkų vakaro." Iš komisijos pranešimo paaiškėjo, kad kuopai pelno liko \$59.45. Vis tai nuopelnai mūsų veikiančios komisijos.

Mūsų kuopos dar nepersenai tapo įvesta sus-muose turėti "spyčiukus." Taigi ir šį kartą kalbėjo p. A. Banyš. iš Lietuvos istorijos. Jo kalba visiems patiko.

Toliaus, teatrališkos komisijos raportas buvo išklaustas; iš jos pranešimo pasirodė, kad visas darbas eina gerai, tik vienas teatrališkos komisijos narys, J. Sadauskas, negalėsias dalyvauti taip visame kp. veikime, kaip pirmiausia. Priežastis—naktimis dirba. Tokiu būdu visą didžiumą darbo apsiėmė p. M. Ardzijauskas.

Kilo klausimas apie veikalą: "Milda, meilės deivė," kaslink jam vadovavimo, nes šiam veikalui pirmiausia vadovavo J. Sadauskas. Taigi dabar visas šis darbas likosi pervestas M. Ardzijauskui. Šis veikalas bus atvaidintas pirmą sekmadienį po šv. Kalėdų. Šiam veikalui yra paruošta specialė scenarija—ežeras.

Buvo išduotas ir sporto raportas iš viso sezono žaidimų. Raportas buvo geras ir visus patenkinantis, nes iš 20 žaidimų—mūsų tymas laimėjo 12. Čia didžiausias garbės vainikas tenka ty mo menedžieriui Jurgiui Venslo-

vui už jo tokį nepailstantį darbavimąsi, ir visam tymui.

Taip pat šiame sus-me buvo iškeltas klausimas jau kaslink būsiamojų Vyčių organizacijos naujų narių vajaus.

Vakaras. Lapkričio 11 d. šv. Jurgio parap. svet. L. Vyčių 25 kp. surengė "Dėžučių vakarą" (Box Party). Šiame vakare jaunimo buvo prisirinkę daug. Dėžučių irgi buvo didelis skaičius, kurios netik kad buvo gražiai papuoštos iš viršaus, bet ir viduryj jose tilpo daug skanių valgių. Visos dėžučių ruošėjos stengėsi pasirodyti, vienos savo vyrams, kitos vaikams, kad ir jos esančios ir būsiančios geros šeimininkės.

Žinoma, šios dėžutės yra parduodamos per varžytines. Taigi ir šį kartą dėžutė brangiausiai parduota buvo p-lės A. Baltrušaitės.

Čia didžiausia garbė už šio vakaro surengimą priklauso veikiančiajai mūsų kuopos komisijai, kuri susideda iš šių narių: pp. J. Venslovo, dabartinio mūsų kuonos įvyčiausio darbuotojo, P. Bortniko, A. Buknio, J. Medelio; p-lių O. Kupravičiūtės, R. Simonaitės ir P. Urbšaitės. Šiai komisijai kp. reiškę didelį garbės žodį už jos nepailstantį darbą, kuriuo kas-kart padaro kp. pusėtinai pelno; ir šį syk liks kp. arti \$50.00.

Vakaras. Lapkr. 15 d. L. D. K. S. 51 kp. surengė vakara liet. svet. Programą išpildė L. Vyčių 25 kn. Suvaidinta šie veikalėliai: "Vienas iš mūs tur apsvesti"; antras, "Daina be galo." Šiedu kurinėliai yra po vieną akta. Nors veikalėliai iš antgalvio yra nepergeriausiai, bet jie žmones taip sužavėjo, jog netik buvo dideli, suaugę patenkinti šiais kūrniais, bet ir maži.

Sekanti vaidilos dalyvavo pirmame veikale: Kristupas—J. Sadauskas, Ferdinandas—P. Bortnikas, Tetulė—R. Simonaitė, Onutė—O. Kupravičiūtė.

Apie "Krištupą" daug nemanau ką rašyti, nes jis, kaip paprastai, savo užduotį atlieka gerai, taip ir šį kart, nes tą faktą konstatuoja žymesnių Clevelando lietuvių scenos mylėtojų ir veikėjų geriausi komplimentai ir sveikinimai ju už vaidinimą. Štai vieno įvyčiaus clevelandiečio žodžiai: "Ištikrujų, tu gerai lošiai."

"Ferdinandas," kaipo vienas įvyčiausių Clevelando liet. tarpe artistas, savo rolę atliko labai gerai, kalboje ir judėjime. P. Bortnikas yra igijęs didelį vardą clevelandiečių tarpe teatrų vaidinime. Apie jį galiu pasakyti, jog jis yra rinktinis mūsų kolonijos artistas.

"Tetulė," nors jauna metuose, bet pabuvusios moters rolę puikiai vaidino. P-lė R. Simonaitė, čia gimus ir augus, bet, kaip ji kalba ant scenos savo tėvėlių kalba, tai nevisi atėiviai taip gal kalbėti. Ji netik lietuvių kalbą gražiai vartojo scenoje, bet ir nudavimus darė kuogeriausiai. Rožiūtė gal didžiutis savo gabumais ir talentu, kad nelankius nė lietuviškos mokyklos, o taip gražiai gali lietuviškai skaityti ir rašyti. Džiaugiasi L. Vyčių 25 kp. tokiomis narėmis, kaip vytė R. Simonaitė. Valio, jaunuole, už tavo gabumą!

Ką gi galime sakyti apie Clevelando liet. jauniausią artistę, p-lę O. Kupravičiūtę, kuri vaidino "Onutės" rolę? Onutė į trumpą laiką atsistojė pačiose viršūnėse įvyčiausių artisčių tarpe. Ji netik, kad vaidina kuopuikniausiai teatrus, savo bočių kalbą kuogražiausiai vartoja, bet ir jaunime daug prielankumo turi... populiariškumu ir gražiu apsiėjimu visus žavi, o ypatingai Dievo dovana—grožybe. Taigi ir šį kartą Onutė žavėte žavėjo publiką savo ypatybėmis vaidinimu.

"Daina be galo." Šiame kūrinyje šie vaidilos emė dalyvumą: Garliauskas—A. Staselūnas, žydas—J. Sadauskas, Veronika—R. Simonaitė, Teresė—O. Kupravičiūtė; artistai: J. Medelis ir P. Bortnikas. Šiame veikale labiausia atsižymėjo Garliauskas. Bet aplamai visi savo užduoties išpildė kuogeriausiai. Vyrų kvartetą irgi gražiai sudainavo tris liaudies daineles: "Onytė," "Piemenėliai" ir "Aušt Aušrelė." Pastaroji buvo atkartota, kada publiką iššaukė; antru kartu kai iššaukė—sudainavo Lie-

tuvos himną. Kvartetas susidarė iš šių dainininkų: P. Bortniko, J. Ūsalo, A. Ūsalo ir J. Sadausko, o pianu skambino muzikas V. Greičius; jis šį kvartetą ir mokina.

Piano solo skambino jauna pianistė, p-lė A. Šadauskiūtė. Paskambino labai gerai—buvo atšaukta atkartoti.

Kalbėjo p. M. Ardzijauskas; kalba visiems patiko; jis kalbėjo apie darbininkų reikalus. Programos vedėju buvo p. A. Padegimas.

Išsisuko. Man neseniai teko sužinoti, kad viena mergina, gerai man žinoma, bešokant dabartinį naują šoki išsisuko koją ir daktaras tvirtina, kad kaulas nulaužtas. Tai ką "Carlstonas" padaro. Mūsų vyčiams, merginoms, vertėtų būti atsargesnioms su tokiais bauriais šokiais.

Zinaš.

ŽINELĖS.

Neseniai įkurtas parinktų dainininkų-ių choras (35 asmenų) nusitarė vadintis Dainos Draugija. Šio choro vedėju yra pats organizatorius, komp. Ant. Pocius, buvusis L. Vyčių Chicagos Apskr. choro vedėjas.

* * *

L. Vyčių Chicagos Apskrities rengiamoji Bunco party įvyks gruodžio 12 d. š. m. Dievo Apveizdos parap. svet. Iš komisijos pusės rengiamasi visu smarkumu. Gi Chicagos Apskr. šokiai įvyks sausio 10 d. 1925 m., Great Northern viešbučio Crystal ballroom.

* * *

Teko nugirsti, kad Lietuvos operos dainininkė p. O. Pocienė ir įžymi visuomenės darbuotoja p. Ant. Nauseidienė sėdo į laivą lapkr. 25 d. Taigi neužilgo susilauksime jų savo tarpan.

* * *

Kun. A. Steponaitis, Seinų Kurijos Kancleris ir Igaalotinis Amerikoje, dabar lankosi Chicagoje ir renka aukas Seinų dvasinės seminarijos reikalams.

* * *

Centro rašt. Pr. L. Savickas, esąs labai "busy" šiomis dienomis savo biznio ir asmeniniais reikalais.

* * *

Tėvai Marijonai dabar smarkiai judina reikalą remti jų steigiamą berniukams kolegiją.

* * *

Gandeliai plinta, kad ateinančiame L. Vyčių Chicagos Apskr. susirinkime Vyčių darbuotojai-os didžiausiu smarkumu pasileis į prisirengimo darbą prie naujų narių vajaus.

* * *

Mūsų pasižymėjęs darbuotojas p. V. Stančikas dabar atsidėjęs renka skelbimus mūsų organui "Vyčiui."

* * *

Nenuilstas Vyčių ir kitų centralinių organizacijų darbuotojas Ant. Peldzius rimtai mąsto apie grįžimą prie mokyklos suolo, baigti dentisteriją, gauti DDS. laipsnį. Turėtų vieną daugiau rimtą inteligentinę pajėgą.

* * *

Įžymus veikėjas, Ant. J. Žvirblis, elektros inžinierius, gyvenąs 4158 So. Campbell Ave., dabar savo liuoslaikiu užsiima pardavinėjimu ir įvedimu radio.

* * *

LITHUANIA PLACES FOREIGN RELATIONS IN A PRIEST'S HANDS.

Rome is very interested in the foreign minister of the Republic of Lithuania, who is a priest, Msgr. Reiny, one of the chief heads of the Catholic movement in Lithuania.

This accomplished priest-diplomat is a young man of 41 years of age. After studying at the Vilna seminary, he went to the ecclesiastical academy at Petersburg, completing his philosophy and apologetics at Lou-

vain and Strasbourg. For a time he taught in the University of Kaunas.

Ordained in 1907, Mgr. Reiny was vicar of St. John's at Vilna from 1914 until 1916. The monsignor pertains to the party of the Christian Democrats, and Freemasons (It is improbable that he be associated in any way with the Freemasons. This must be an error. Editor of "Vytis."), but also to the collection of extreme nationalists.

In view of the recent difficulties between the Holy See and Lithuania, over the ratification of the Concordat with Poland, the placing of Lithuanian foreign relations in the hands of a priest is looked to to promote the happiest relations between Rome and Lithuania, which is a territory with an extremely high percentage of Catholics amongst its inhabitants.

(Special communication to The New World, Chicago, Ill.)

—o—

Kas Klausia-Tas Neklysta

(QUESTION BOX)

Klaus. Ką reiškia žodžiai ALFA ir OMEGA? Ei.

Ats. Pirmoji raidė graikų kalbos abėcėlės vadinasi ALFA, gi paskutinioji OMEGA. Kada sakoma, kad Dievas yra mūsų Alfa ir Omega, tai reiškia, kad Dievas yra mūsų pradžia ir galas.

Ques. What is the area and population of the District of Columbia wherein Washington, the capital of the United States is situated?

Ans. The area is 70 sq. miles; population, 437,571.

Klaus. Man teko patirti, kad Milwaukee arkivyskupijoj šią vasarą buvo duota keturiolika misijų VIEN VAIKAMS po tris dienas. Ar nebūtų gera ir lietuviams pasiekti šį nepaprastą susidomėjimą jaunimu?

Marijona K.

Ats. Surengti vasarą vien parapijos vaikams trijų dienų misijas begalo naudinga ir net reikalinga, ypač ten kur nėra parapijinės mokyklos. Prie to prieisime. Bet dabar yra stoka misijonierių. Tėvai Marijonai augusiems vos apspėja. Auklėkim pašaukimų. Kada bus daugiau lietuvių vienuolių tada ir misijų turėsime gana.

Klaus. Kiek yra pasaulių kalbų? Vytė K.

Ats. Sunku pasakyti. Yra priskaityta 2,700.

Ques. Is it all right to go to church through curiosity or anxiety to hear the choir sing? Pranas B.

Ans. No. You must have the intention to hear Mass, and it must be done with the requisite attention.

Klaus. Kas buvo Kristijonas Duonelaitis; kada jis gyveno? Telšietis.

Ats. Duonelaitis buvo Protestantų tikybos kunigas, įžymus lietuvių poetas. Jis gimė sausio 1 d. 1714 m., Lazdynėlių kaime, Gumbinės apskr., Mažojoj (Prūsų) Lietuvoje. Karaliaučiaus universitete ėjo teologijos mokslus. Paskui mokytojavo, dasivarė į klebonus. Tolminkiemyj išklebonavo apie 37 metus, ligi mirties. 30 metų turėdamas vedė vokiečių, mokytojo našlę. Juodu vaikų neturėjo. Savo parapijoj pamokslus sakydavo lietuviškai ir vokiškai. Jis rašė eilių netik lietuvių, bet ir vokiečių kalboje, kartais pritaikindamas ir muziką. Jis labiausia pasižymėjo savo kūrinium "Metai." Svetimtaučiai, ypač vokiečiai, taipgi pamatė to kūrinio-poezijos svarbą. Jis buvo sulotyninęs savo pavardę į Duonalitius.

Klaus. Kiek narių (atstovų) turi Lietuvos Seimas?

Ats. Pereitame "Vyties" numerij buvo klaidingai atsakyta, kad 112. Tiek turėjo Steigiamasis Seimas. Dabartinis Seimas turi tik 78. Būsiandžio Seimo, po dabartinio, narių skaičius padidės, nes Lietuvos gyventojų skaičius jau yra paaugėjęs, prie to ir Klaipėdos kraštas išrinkus kelis savo atstovus Seiman.

Ques. What is excommunication? Petras.

Ans. A censure by which a person is deprived of membership in the Church.

ŠURUM - BURUM

SURE! AFTER THANKSGIVING.

It was shortly after Thanksgiving Day that someone asked the little boy to define the word appetite. His reply was prompt and enthusiastic:

"When you're eating you're 'appy; and when you get through you're tight—that's appetite!"

š š š

LABDARYS.

Bagotas jis. bet minkštaširdis,
Vargdienio raudą vos išgirdęs,
Tuoj į kišenių ranką bruka
Ir išsitraukia greit... šnypštuka.

A. Jakštas.

š š š

HOW TRUE! HOW TRUE!

Where ignorance is bliss
'Tis folly to be wise.

—Gray.

š š š

PRAKTIŠKAS ATSAKYMAS.

Kunigas (mokydamas poterių).—Kodel mes kalbėdami poterius prašome duonos kasdien...

Mokinė.—Kad nesudžiūtų.

Juokdarys iš Harrisono.

š š š

Ši vieta yra rezervuota pasizadėjusiems "Vyties" bendradarbiams, ypatingai ex-redaktoriams.

š š š

The West Side K of L's haven't given him a farewell, nor the 18th Streeters have honored him with a welcome party, so Frank L. figures that he might as well divide himself between the two settlements: earn his pork and rest his snoes on 18th St., but let his soul stray in the beautiful (yes, yes, don't express them too loud) scenes of his youthful youth.

Džezutė.

š š š

Ligi šiol vis vyrai rašė savo įspūdžius gautus besilankant tėvynėj. Pastaruoju laiku Lietuvoj lankesi moteris turinti miklą plunksną. Gan įdomu būtų pasiskaityti jos plunksneles darbo, jei neskupes rasyti, neprispaus savo moteriškumo ypatybių, negales savo mitrumo.

Bridgeporto vežimo draugų žytė.

š š š

WATCH YOURSELVES, YOUNG MEN,
WATCH YOURSELVES.

The delinquent laggard swain had been telling of his ability as a presiding officer. The girl questioned him: "What is the parliamentary phrase when you wish to call for a vote?"

The answer was given with proud certainty:

"Are you ready for the question?"

"Yes, dearest," the girl confessed shyly, "go ahead."

š š š

AR JŪSŲ ŽIBAS TIK KARTKARTĖMIS TEŽIBA!

Tas Ž. Ž. karts nuo karto "Drauge" skelbiamas mūsų westsaidiečių jau yra išristas. Jis reiškia, kad mūsų Žibas Žiba. Ar ne tiesa? Sakaio kostumeris.

š š š

Marė, užkvietus Joną ant vakarienės ir žinodama kad ateis, nubėgo iki gatvės kampo pasitikti; išsitraukus iš kišenės pudros ir pudruojasi veidą ir nosį. Netikėtai užėjo Kazys.

Kazys.—Na, ką tu čia darai, Mariute?

Marė.—Pakviečiau Joną ant vakarienės, tai ir laukiu.

Kazys:—A! Tai tu čia rengiesi išgązdinti jį.
Marė tuoj nubėgo.

Koresp.

š š š

Štai L. Vyčių Chicagos Apskr. susirinkime rimtai baigiant svarstyti bėgamuosius reikalus J. Mickeliūnas duoda įnešimą Apskričiai rūpintis naujų narių vajumi. V. Stančikas atsistojęs parėmė įnešimą, pridurdamas dar kalbele, kad sekti gražų pavyzdį kurį rodo Naujos Anglijos Apskritis. V. Rūkštalis paagitavo remti vajų, dirbti su Centro valdyba, jai gelbėti. Alf. Panavas atsistojo ir rimtai kalbėdamas labiau kurstė stoti darban visiems, jis stosiąs tarp pirmutinių. Žodis "vajus" jam labai tinkas, esąs kaip tik ir pritaikintas, net dvasią keliantis ir raginantis prie darbo, uolaus darbo. Pirm. P. Sedemka karštai užragino visus energingai imtis darbo, kad vajuos dovanas laimėtų kuopos Chicagos apskritij. Tą visą tēmydamas nudžiugau iš tokio gražaus apsiraiškimo. Tik kažin kas man kumštelėjo ir pabudau. Ir žiūriu, ir žiūriu, kad tai buvo tik saldus, malonus sapnas.

Pirmeilinė Kedė.

š š š

"MR. DOOLEY" ON POVERTY.

Wan iv th' sthrangest things about life is that th' poor, who need th' money th' most, ar-re th' very wans that niver have it.

š š š

NELYGU GIRA.

Kunigas.—Jonai, žiūrėk, gyvulys žino kada nustoti gerti.

Jonas.—Aš ir žinau kai vandenį geriu.

Juokdarys iš Harrisono.

š š š

—Kiek Skūpolskis paliko kai numirė?

—Viską. Jis nieko su savim nenusinešė.

š š š

TAIP, JEI PRIPAŽINSIM, KAD PRAEITIS KARTOJAS.

Ar nepastebėjot, kaip svaidininkų pagerbimo vakarėlyj Bridgeporte ex'as su ex'ais susibičiuliavo? Rodos seniau nebuvo tokie geri "frentai." Gal ateityj tas pats ex'as neignoruos, o susidraugaus su dabartine Centro valdyba kai taps ex'ais.

Vincų draugė.

š š š

Lapkričių — vajus, gruodyj — v a j u s, sausy — vajus, vasaryj — VAJUS.

š š š

The sport of sports is the game of life.

š š š

Our master printer John says, a person is never too young to reduce, provided one needs it as badly as he does.

š š š

CHAPTER 24 PRIZE JOKE.

Ukulele Nose:—What is the most deadliest poison?

Butch:—Aviation poison. One drop is fatal.

* * *

CHEAPER IN THE END.

A doctor was called in to see a Negro who was down with influenza.

"What I gwine to git him?" asked the wife.

"Give him whisky," the physician responded.

"How much does it cost?"

When the doctor named the price of good whisky per quart the wife responded:

"I can bury him cheaper dan dat."

* * *

Yes, yes, send in your contributions.

Kviečiame Jūsų Malonybe bendradarbiauti.

Bum Čik Čik.

TURINYS

	Pusl.
Didysis Vilniaus Seimas ir jo įtekmė į lietuvių politinį gyvenimą. Federacijos Sekretoriatas.	593
Suvienytų Valstybių tautiški parkai. F. L. I. S.	594
Eilės: "Ne tiek svarbu yr' uždirbti."—J. Naruevičiaus.	594
Ateitininkai—Lietuvos ateitis. Kun. St. Kiškis.	595
Eilės: * * *—Narbutas.	596
Eilės: "Rudens gėrybės"—Kristijono Duonelaičio.	597
Eilėraščiai: "Pasaulį perskriejęs"—J. Žvelgūno, "Ilgesys"—R. Kalnelio, "Elegija"—Žilvičio, "Tavo akys"—P. Erūno, * * *—Stasio Būdavo.	598
Pasaulio laimė. Jaunuolis Svajotojas.	599
Saulės takais. P. Erūnas.	600
Eilėraščiai: "Jūs nežūsit tarp bangų"—J. Petreikio, "Rudens requiem"—Pr. Genio.	600
Ateitininkas. J. T. Smith. Vertė A. K. Tauragis.	601
Aš alkoholis! Dainora.	602
Mažoji Šv. Teresė. A. Matutis.	603
On the advantages of being a blonde. Simas V. Žibas.	607
The myths and legends of the Lithuanians. Age Meyer Benedictsens.	610
Iš Mano Sakyklos. Rašo kun. Dr. J. Navickas, L. Vyčių Centro dvasios vadas.	611
Eilės: "Kas tik gyvenant žmonėms reikia"—J. Naruevičiaus.	612
Pastabos ir apžvalga.	613
Kas girdėti.	616
Sportas.	616
Kas jaunimo veikiama.	617
Lithuania places foreign relations in a priest's hands.	621
Kas klausia—tas neklysta.	621
Šurum-burum. Bum Čik Čik.	622

Paveikslai: 1. Rudens vaizdelis Lietuvoje (597); 2. Antanas Valonis (620).

New City Coal Co.

2141 West 47th St.

Kokybė ir Patarnavimas nuo 1895

Tel. Lafayette 0567

Beethoveno Muzikos Konservatorija

Didžiausia Liet. Muzikos Įstaiga

Mokina: Pianą, Dainavimą, Smuikavimą, Teoriją, Kompoziciją, Orkestrą, Operos Klasę. Duodami: Diplamai, Medaliai, Pasirūpinimai, Koncertai.

Beethoven Conservatory of Music, Inc.

3259 So. Halsted Street
TEL. BOULEVARD 9244

SKYRIAI:

Cicero, 4847 W. 14th Street;
Town of Lake, 4631 S. Ashland Ave.;
Waukegan, Ill., 604 Tenth Ave.

S. Marcinkiewicz N. Martynowicz

S. M. Coal Co.

Wholesale and Retail
COAL YARD

Coal, Ice, Feed, Wood and
Second Hand Lumber

1828 W. 43rd St., 4915 S. Loomis St.
Tel. Yards 0171 Tel. Boulevard 1329

Tel. Yards 0145

JOHN J. ZOLP

Real Estate, Loans, Insurance, Steamship Tickets, Foreign Exchange. Examination of title, Notary Public. Building Contractors

4559 S. Paulina St., Chicago, Ill.

DR. M. T. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4601 S. ASHLAND AVE.
Tel. Boulevard 7820

Rez. 6641 S. ALBANY AVE.
Tel. Prospect 1930

Ofiso val.: 2-4, 6-8. Nedėlių 10 iki 12 d.

DR. A. J. KARALIUS

Tel. Boulevard 2160

LIETUVIS GYDYTOJAS

3303 So. Morgan Street

CHICAGO, ILL.

Phone Lafayette 5069

Pirkimui visokios mėsos ir paukštienos, tai geriausia ir švaresniausia vieta yra

CHICAGO MEAT MARKET

1845 WEST 47th STREET

Simpatiškas, Mandagus Geresnis ir Pigesnis Už Kitų Patarnavimas.

J. F. EUDEIKIS KOMP.

PAGRABŲ VEDĖJAI

Didysis Ofisas:

4605-07 S. Hermitage Ave.

Tel. Yards 1741 ir 4040

Skyrius:

4447 So. Fairfield Avenue

Tel. Lafayette 0727

Skyrius:

4904 West 14th St., Cicero

Tel. Cicero 8094

Tel. Boulevard 3686

DR. J. P. POŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3133 So. Halsted Street

Val. 9—12 ir 7—9 val. vak.

Rezidencija: 6504 So. Artesian Ave.

Val. 3 iki 6 val. vak.

Ser. ir Pėtn. 3 iki 9 val. vak.

Rez. Tel. Hemlock 2374

Tel. Boulevard 6561

DABAR GERIAUSIA PIRKTI
KALEDŲ DOVANAS

Turiu dideliausį naujos mados pasirinkimą, kaip tai: žiedų, deimantų, laikrodėlių ir t. t. Kainos labai prieinamos.

JUOZ. A. RIZGEN

3331 So. Halsted Street
CHICAGO

Phone Boulevard 3302

BRIDGEPORT STUDIO

Jei nori turėti gražų natūralų paveikslą, tai Tamsta nieko nelauk, tik ateik į

Bridgeport Studio,

O Stankus su savo palankumu ir geru darbu Tamstą patenkins.

JOHN J. STANKUS

3202 South Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 1939

Dr. S. A. Brenza

Ofiso Valandos:

9 iki 12 ir 6:30 iki 9:30 vakare
4608 So. Ashland Avenue

Phone Canal 7233

P. M. CIBULSKIS MALIAVOJIMO KONTRAKTORIUS

Maliavos, geležinių prekių (hardware), sieninės popieros, maliavotojams reikmenų. Langams užlaidas dirbame su lyg užsakymo.

2338 So. Leavitt St.

CHICAGO, ILL.

New City Tire and Supply

Didelis rinkinys tajerų (tires), baterijų ir kitų automobiliams reikmenų.

1702 West 47th St.

CHICAGO, ILL.

K. K. KINDERIS

Tel. Lafayette 9760

Taisau laikrodžius ir parduodu visokius auksinius daiktus, kaip tai: žiedus, laikrodžius, deimantus, etc.

2422 West 47th Street

CHICAGO

Phone Yards 6062 Notary Public

Norėdami pirkti, mainyti ar parduoti namą, lotus ar betkokį biznį visuomet kreipkitės pas

V. M. STULPINAS & CO.

Apart to mes siunčiame pinigų Lietuvon, doleriais ir litais, kurie yra išmokami kiekviename Lietuvos pašte ir banke. Taipgi parduodame Laivakortes į Lietuvą ir atvežame gimines iš Lietuvos.

Patarnavimas Greitas ir Teisingas

V. M. Stulpinas & Co.

3311 So. Halsted St.

CHICAGO, ILL.

Metropolitan Electric Shop

Išvedžiojam vielas šviesai ir jėgai. Elektrinės prietaisai ir reikmenys. Pardavinėjama Plaunamosios Mašinos, Radio.

2215 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 1138

Stanley P. Mazeika

GRABORIUS

Automobilai visokiems reikalams.

3319 Auburn Avenue

CHICAGO

Phone Boulevard 5972

Hours: 8 A. M. to 7:30 P. M.

M. K. GASPER

SPECIALIST

Shingle Ladies Hair a Logical Artistic way

3346 So. Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 7314

Pristatome į Visas Miesto Dalis

S. Loveikis

KVIETKININKAS

NUSKINTOS KVIETKOS
Vestuvėms, Bankietams ir
Pagrabams Vainikai.

3316 So. Halsted Street

CHICAGO

Jagiello Pharmacy

Receptus pildome geriausiai, su didžiausiu atsargumu. Užlaikome visokių rūšių žolių ir kitokių chemiškų vaistų. Taipogi turime pilną eilę dalykų pasigražinimui, gardžių kvėpalų-perfumų.

4559 So. Hermitage Ave.

Telefonas Boulevard 7078

Jonas Kazlauskas, Sav.

THE ROSEBUD

Beauty Shoppe

LIETUVĖ

Ekspertai atlieka garbiniavimą (marcelling), plaukų dažymą. Vestuvių velionai yra mūsų specialybė. Mes aprensiam jaunavedę namuose.

1813 West 47th Street

Telefonas Lafayette 3417

Sekmadieniais rytą būname tik sutarus.

Remkite Biznierių, Kurie Garsinasi "Vytyje"

Chicagos Lietuvių
Finansinis Centras
UNIVERSAL STATE BANK

KAPITALAS IR PERVIRŠIS \$300,000.00
TURTAS VIRŠ . . . \$3,000,000.00

Saugiausias Bankas pinigams taupint. Siuntimas pinigų atliekamas greitai. Bankinės dežutės išnuomuoamos kiekvienam. Čia gali nusipirkt geriausius Pirmus Morgečius. Čia gali turėti savo Čekių Sąskaitą.

**Dabar Laikas Atidaryt Kalėdų
Taupimo Kliubo Sąskaitą**

Kiekvieniame reikale kreipkis į tą puikų Lietuvių Banką.

UNIVERSAL STATE BANK
3252 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

TELEPHONE BOULEVARD 0900

PEOPLES THEATRE

AL. P. LYONS, Man. Director

47th STREET
JUST WEST OF ASHLAND AVE.

AUGMENTED ORCHESTRA SUPREME

The Peoples Grandeur and Superb Entertainment are Unrivaled

TWO SHOWS DAILY:

First Show 7 P.M. to 9 P.M. Second Show 9 P.M. to 11 P.M.

Doors open at 6:30 P.M.

Saturdays, Sundays and Holidays —

Matinees are continuous from 2 to 11 P.M.

"IT PLEASURES US TO PLEASE YOU"

Telefonas Lafayette 4139

PEOPLES HARDWARE and PAINT CO.

WALTER GREGOROWICZ BROS., Sav.

1901 West 47th Street

Maliavos, aliejaus, stiklo, automobiliams reikmenų, darbo įrankių, piaujamųjų įrankių, naminių daiktų, švino rystės (plumbing) ir elektros reikmenų. Ledo šėnutės (ice skates) nuo \$1.25 iki \$15.00.

Chicago, Ill.

Phone Yards 1546

Res.: 11061 S. Irving Ave.
Tel. Beverly 2300

W. J. Stankunas

Photographer

Paveikslus ima dienomis ir vakarais. Imti prie nakties šviesos išėina toki pat geri, kaip ir prie dienos šviesos. Prityrę fotografistai darba atlieka kogeriausia.

3315 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

TEL. BOULEVARD 9641

C. P. SUROMSKIS CO.

Perkam, parduodam ir mainom namus, farmas, taiggi ir visokius biznius. Darba atliekam greitai, pigiai ir gerai.

3352 S. Halsted St.

Dr. C. Z. Vezelis

**LIETUVIS
DENTISTAS**

4712 So. Ashland Avenue
Arti 47-tos Gatvės

Ofiso Telefonas:
BOULEVARD 7042

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

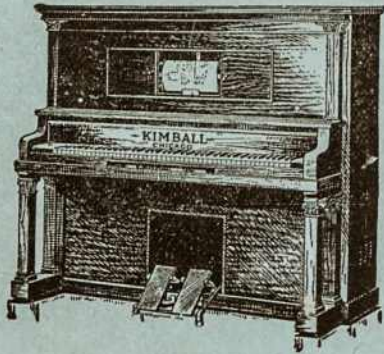
Ofisas: 2201 W. 22nd St., Kampas S.
Leavit St., Tel. Canal 6222

Rezidencija: 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988

Valandos: 1—4 ir 7—8 val. vak.
Nedėlio: 10—12 ryte.

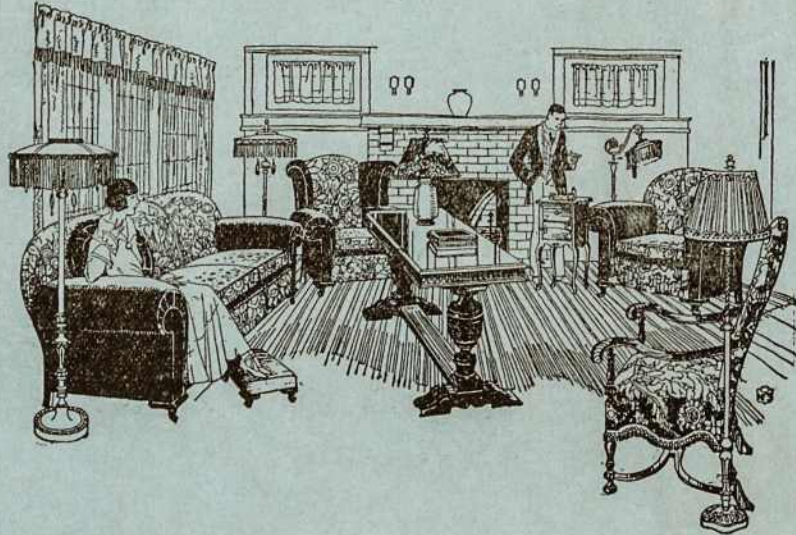
PARDAVĖJAI GARSIŲJŲ
Kimball
PIJANŲ

Užprašome kiekvieną žingeidaujantį pirkti pianą atlankyti šias krautuves ir pamatyti ir išgirsti skambėjimą pagarsėjusių KIMBALL pianų, nes Peoples Furniture Co. yra vienintelės Lietuvių krautuvės užlaikančios KIMBALL pianus, ir tik šiose krautuvėse Jūs rasite teisybę apie pianų gerumus, ir pilnai galėsite palyginti jų vertę, nes čia Jūs rasite didžiausią pasirinkimą įvairiausių rūšių padirbtų pianų.

Guadrūs pianų pirkėjai perka šiose krautuvėse. Jie sutaupo išigydami daug geresnį pianą.

Puošniausi Rakandai Parėdymui Kiekvieno
Kambario Yra Šiose Krautuvėse

PEOPLES FURNITURE CO., kaipo pasiekusi augščiausią laipsnį pirklyboje už kitas lietuvių įstaigas, turėdama dvi milžiniškas krautuves užpildytas dailiausiais rakandais ir visais kitais namų parėdalais, patenkina kiekvieno skonį ir reikalavimą. Kadangi darydama didelę biznio apyvartą, daug pirkdama ir parduodama, visuomet gali užtikrinti žemesnes kainas; priegtam turėdama būrį patyrusių darbininkų visuomet gali geriau patarnauti ir patenkinti mūsų pirkėjus.

Sekantį kartą kaip Jūsų namuose ko prirėiks prašome pamėginti mus, nes iš tikrųjų nėra kitos tokios įstaigos, kuri galėtų Jumis geriau patenkinti.

Parduodam ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų

Krautuvės atidaros vakarais

TWO LARGE STORES •

The Peoples Furniture Co.
INC.
FURNITURE RUGS, PIANOS, PHONOGRAPHS, STOVES, PAINTS AND HARDWARE

FURNITURE FOR BETTER HOME

4177-83 Archer Avenue, Kampas Richmond Street
1922-32 South Halsted Street, Prieš 19th Place